

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 33

Rugsėjis - September 1, 1995 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y.

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Brooklyn, N.Y. 11207

\$1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

-- Į Šiaulius praėjusią savaitę atvyko "Philips" bendrovės atstovai - Zoknių aerouosto plėtojimo projekto vadovai. Jie su bendrovės "Šiaulių aerouostas" vadovais aptars pasirėngimo aerouosto pertvarkymui darbus. Bendra projekto vertė - 29 mln. USD. Šią savaitę į Šiaulius atvyko ir Nyderlandų aviacijos kompanijos ekspertai, kurie rengs generalinį aerouosto planą.

-- **Lietuvos investicijų** agentūra bei Pramonės ir prekybos rūmų asociacija išleido pirmąjį spalvoto verslo žurnalo anglų kalba "Lithuanian Business Review" numerį. Tai pirmasis specializuotas verslo žurnalas anglų kalba. Šis mėnesinis leidinys skirtas užsienio piliečiams, informuojantis apie Lietuvos ekonomikos būklę, investicijų galimybes, pokyčius verslo ir teises srityse. Naujasis žurnalas bus 10 puslapių, jo tiražas - 3000 vienetų.

-- **Pradedama ruošti** Ignalinos atominės elektrinės uždarymo darbus. Tikimasi, kad pirmojo, po to ir antrojo reaktoriaus eksploatacija bus nutraukta 2007 - 2010 metais. Kaip liudija tarptautinė patirtis, vieno bloko uždarymas kainuoja apie 300 mln. USD. Lietuvos vyriausybės nariai suabejojo, ar apibendrinta išlaidų suma elektrinės išardymui nėra padidinta, todėl nutarė palaukti užsienio ekspertų išvadų.

-- **Vilkaviškio rajone** Vištytyje, kuris yra Rusijos ir Lenkijos pasienyje, buvo susirinkę iš šio krašto kilę vokiečiai, kurie dabar gyvena Vokietijoje, JAV, Kanadoje. Svečiai nutarė susitikinėti Vištyčio evangelikų liuteronų bažnyčioje, kurios atstatymui šiuo metu Vokietijoje renkamos lėšos. Šioje bažnyčioje sovietmečiu buvo įrengtas sandėlis.

-- **Už Alytaus** Lazdijų link yra pirmoji Pietų Lietuvoje privati degalinė. Ji buvo pastatyta per 5 mėnesius. Degalinės savininkas 38 metų Jonas Balčius mano, kad jo verslą labiausiai varžo valdininkai, norintys viską smulkmeniškai reguliuoti ir licencijuoti. Degalinę projektavo specialistai. Aukštos markės benzinas ir dyzelinis kuras atvežamas iš Suomijos. Netrukus degalinėje bus galima atsiskaičyti kredito kortelėmis.

-- **Vilkaviškio rajone** dėl neprižiūrimų žemės plotų išpėti beveik 30 žemės savininkų. Daugiausia piktžolėtų plotų yra Vištyčio, Bartninkų, Pajevonio apylinkėse. Žmonės, atsiėmę nuo pusės iki 26 hektarų žemės, ją apleido dėl įvairių priežasčių. Vieni neturi lėšų, kiti - technikos ar sveikatos. Pareigūnai žemės savininkų ieško ne tik Vilkaviškyje, bet ir Kaune, Vilniuje. Bauda už žemės apleidimą gali būti iki 300 litų (75 USD), tačiau kol kas pasitenkinama išpėjimais.

-- **Panevežio valdžia** nusprendė rinkti mokesť už automobilių stovėjimą miesto gatvėse. Numatomas 1 - 2 litų mokesťis už dieną.

-- **Nedarbas Lietuvoje** liepos mėnesį pasiekė 6% - tai 0.1% padidėjimas lyginant su birželio mėnesiu.

Lietuvos ekonomikos vėjai

* Lietuvos spauda rugpjūčio 14 dienos Lietuvos prezidento pasakymą įvertino kaip "blankų".

Prezidentas A. Brazauskas, minėdamas savo kadencijos pusiau-kele, savo kalboje per televiziją pastebėjo, kad per jo prezidentavimo laikotarpį buvo sustabdytas ekonominis nuosmukis, o kai kuriose ekonomikos srityse "galima pastebėti ir pagyvėjimą". Jis pasidžiaugė, kad per pastaruosius dvejus metus pavyko sustabdyti tiek infliaciją, tiek kainų augimą.

Prezidentas daug dėmesio skyrė bankininkystės reikalams. A. Brazauskas žadėjo, kad bus ieškoma būdų ir bus sprendžiama dėl infliacijos nuvertėjusių indėlių problema. Kaip labai teigiamą žingsnį jis įvertino lito susiejimą su doleriu.

Dėl blogai surenkamų mokesčių prezidentas A. Brazauskas kritikavo vidaus reikalų ministeriją, ekonominę policiją, mokesčių inspekciją, pasienio tarnybą. A. Brazauskas ypač pabrėžė, kad iki šiol nei VRM, nei vyriausybė neišsprendė techninio pasienio aprūpinimo problemų.

Dauguma apžvalgininkų A. Brazausko prezidentavimo stiliumi vadina nepakankamai ryžtingu per einamąjį reformų laikotarpį. Gan teigiamai vertinama tai, kad iš esmės išliko užsienio politikos testinumas, ypač kalbant apie integraciją į Europos Sąjungą bei nusistatymą siekti narystės NATO.

Blogesni vidaus politikos pasiekimai. Ypač daug nepasitenkinimo kyla dėl nepakankamo Prezidento demokratijos pagrindų suvokimo - nuolat primenamas jo raginimas nedalyvauti praėjusių metų referendume.

* Lietuvos vyriausybė nusprendė Lietuvos vertybinius popierius pardavinėti užsienyje.

Rugpjūčio 17 d. ministras pirmininkas A. Šleževičius paskelbė, kad Lietuvos Vyriausybės vertybiniai popieriai bus pardavinėjami užsienyje. Tokia teisė bus suteikta Japonijos arba JAV kompanijai. Ministras pirmininkas tikisi, kad ilgalaikės obligacijos užsienyje bus pardavinėjamos gerokai žemesnėmis palūkanomis nei Lietuvoje. Pasak premjero, obligacijų pardavimas tik Lietuvos rinkoje brangina kreditinius išteklius.

Kaip žinoma, pirminėje rinkoje vidutinės palūkanos ilgą laiką buvo aukštesnės nei 30 proc., ir tik šią savaitę nukrito žemiau 30 proc. ribos. Dėl aukštų vyriausybės vertybinių popierių palūkanų Lietuvoje nemažėja arba net kyla bankų indėlių palūkanos.

Latvijos vyriausybė yra suteikusi Japonijos firmai "The Nomura Securities Co Ltd." platinėti šios šalies vyriausybės obligacijas. Latvijos vyriausybinių vertybinių popierių trukmė - 2 metai, metinių palūkanų norma - 5,4 proc. Už tarpininkavimą japonai pasiima dar 2 proc. me-

tinų palūkanų.

Kaip pranešė Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas P. Navikas, liepos mėnesį į nacionalinį biudžetą, t.y. valstybės ir savivaldybių kasas, įplaukė daugiau kaip 535,7 mln. litų, o iš viso iki rugpjūčio 1 d. į nacionalinį išdą pateko 3 mlrd. 74 mln. litų pajamų.

Jo nuomone, nacionalinio biudžeto pajamų planas, pagal kurį numatoma surinkti 5 mlrd. 350 mln. litų, bus įvykdytas.

Kol kas nepatenkinamai vykdomas biudžeto išlaidų planas. Per pirmąjį metų pusmetį joms skirta tik 70 proc. numatytų lėšų. Školas, pasak P. Naviko, lemia užplanuotas 419 mln. litų pernelyš didelis biudžeto deficitas, kurio iki šiol valstybė negali išlyginti. Metų pradžioje valstybės vidaus skola siekė 313 mln. litų, o iki metų pabaigos ji gali išaugti iki 732 mln. litų.

Pernai ir šiemet vyriausybė leido atidėti skolų sumokėjimo terminus iki 2000 metų daugiau nei 300 įmonių ir firmų, tačiau iki liepos 1 dienos mokesťines sutartis su mokesčių inspekcijomis sudarė tik 130 įmonių. Jų skola biudžetui kartu su delspinigiais yra maždaug 400 mln. litų.

* **Ekonomikos ministerijos Privatizavimo departamento duomenimis**, per pirmąjį privatizavimo turą už investicinius čekius, kuris truko nuo 1991 m. rugsėjo iki

Medininkų žudynių aukos buvo pagerbtos V-ųjų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių metu. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

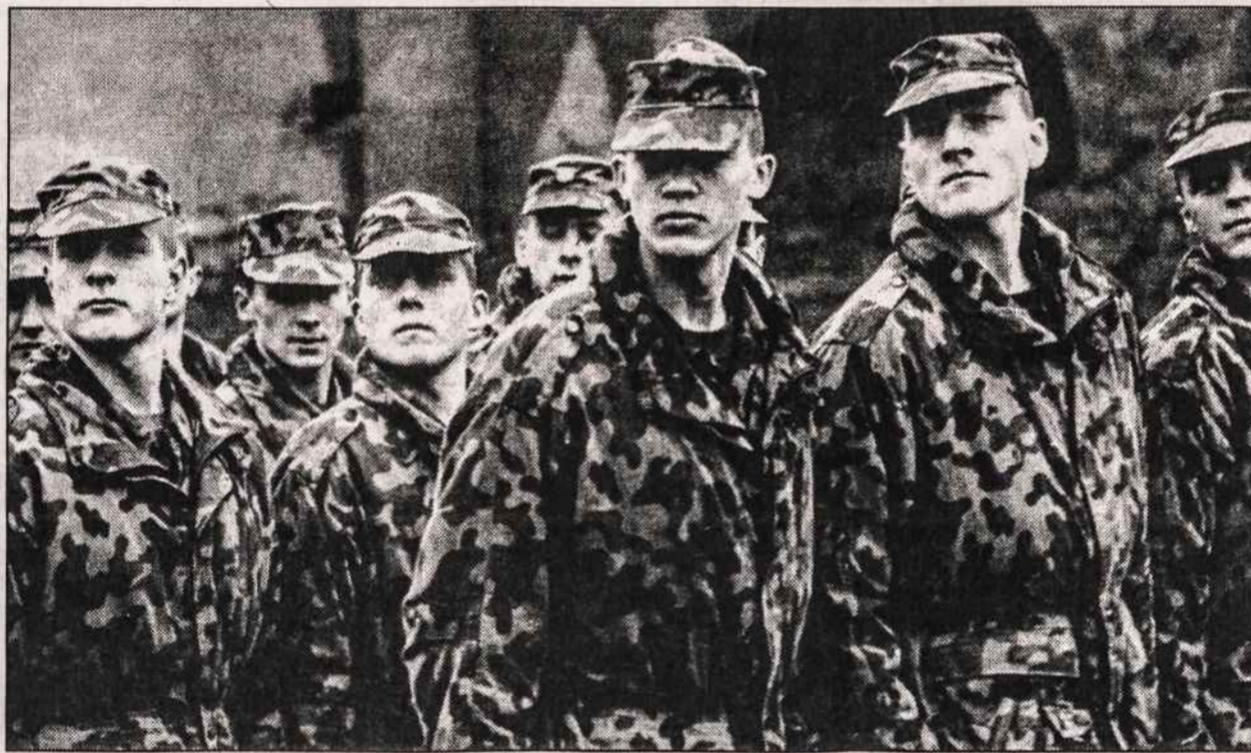
1995 m. liepos, didžiausią valstybės kapitalo dalį privatizavo pramonė - jos įmonių išvalstybinto kapitalo dalis sudaro 65 proc. viso privatizuoto turto. Privačios statybos pramonės dalis sudaro 11 proc., prekybos ir visuomeninio maitinimo sektorius - 7 proc., transporto ūkis - 3 proc. viso privatizuoto turto.

Šio etapo metu iš viso Lietuvoje privatizuota 5700 objektų arba 85 proc. visų numatytų sąrašė. Iš jų 2920 stambių ir vidutinių įmonių išvalstybinta viešo akcijų pasirašymo būdu, 2727 smulkūs objektai parduoti aukcionuose, 15 įmonių parduota skelbiant geriausio verslo plano konkursą. Už laisvai konvertuo-

jamą valiutą parduota 46 įmonės. Viso privatizuoto kapitalo vertė siekia 3,5 mlrd. litų arba 72 proc. privatizuotino valstybės turto.

Privatizavimo procesas vyko gana sparčiai. 1991 m. privatizuota 15 proc., 1992 m. - 41 proc., 1993 m. - 23 proc., 1994 m. - 15 proc. ir 1995 m. - 6 proc. visų privatizuotinių įmonių.

Pirmajame privatizavimo etape gyventojai panaudojo 92 proc. jiems išduotų investicinių čekių. Nepanaudoti čekiai nuo rugsėjo 1 d. bus deponuoti asmeninėse investicinėse sąskaitose. Už čekius dar bus galima pirkti butus, žemės sklypus asmeniniam ūkiui (nukelta į 3 psl.)

Lietuvos kariai žygiuoja po pratybų. V. Gulmano nuotrauka

Reportažas iš Kauno puskarininkių mokyklos

Viktoras Gulmanas

Malonu skaityti spaudoje ir klausytis per radiją Lietuvoje apsilankusių Vakarų Europos karių teigiamus atsiliepimus apie mūsų karių gera pasiruošimą atlikti sudėtingus uždavinius, pavyzdžiui, Bosnijoje. Dėl to buvo įdomu su kitais žurnalistais aplankyti Kauno puskarininkių (seržantų) mokyklą.

Susipažinome su karine technika, kokios prieš Antrąjį pasaulinį karą neturėjome. Tai galingi sunkvežimiai, amfibijos, žvalgybiniai riedmenys su įmontuotais beatotrankiniais minosvaidžiais, ryšio mašinos ir kt. Reikėjo stebėtis, kaip jauni kariai puikiai išmanė apie šią techniką, pateikė smulkius informacijas, charakteristiką. Oras, deja, pasitaikė prastokas, darganas, bet kariai parodė, jog tai jiems ne kliūtis, nes per karą reikia kovoti bet kokiomis oro

sąlygomis.

Didelį išpūdį paliko parodomieji savignyos pratimai, važiavimo meistriškumo parodymai, kai sunkiasvorė mašinomis reikėjo važiuoti į sugulsius karius, o šie turėjo mikliai atsikelti ir spėti išokti į važiuojančią mašiną. Toks vikrumas padeda kovoti su prieš tankais, šarvuočiais.

Šiaip ar taip, mano laikais tokių sudėtingų pratimų nebūdav. Betgi tada buvo ir visai kiti reikalavimai. Aplankyti mokymo kabinetai buvo erdvūs, šviesūs, daug vaizdinių mokymo priemonių. Nemaža biblioteka, kurioje originalios ir verstinės kariškos knygos. Dar stinga originalių statutų, bet ši spraga netrukus bus užpildyta. Taip, darbas įtemptas, bet randama laiko ir kultūriniais reikalais. Lankosi aviacijos scenos mėgėjai su spektakliais, gražiai praeina etnografiniai vakarai, vieši universiteto etnografinis ansamblys "Rati-

lio", jo šaunios merginos ir kariai ištraukė į vakaronę, pamokė senoviškų šokių, dainų, žaidimų. Kariai mėgsta paskaitas, susitikimus su tais, kurie pabuvo Europos skausmingose vietose. Neseniai lankėsi parvykęs atostogų 1994 m. laidos auklėtinis viršila Bačius, buvęs Kroatijoje, taikos palaikymo būryje ir papasakojo apie nelengvą darbą toli nuo tėvynės.

Mokyklai labai stinga choro, kas atsiliepią į dainavimą per vakarinį pasivaikščiėjimą. Puskarininkių mokykla yra tolokai nuo miesto centro, darbo krūvis didelis, o laisvesnio laiko lieka tik savaitgaliais. Jei atsirastų tam reikalui pasišventęs chorvedys, padėtis pagerėtų, juoba, kad ir mokyklos vadovybė tam pritaria, o choras ugdo tarpusavio draugystę, meilę, kas gera, gražu, kilnu.

Atkreipiau dėmesį, kad girdėtos kariškos dainos yra senos,

Perduota archyvinė medžiaga

Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Lietuvos ambasadoje Maskvoje perdavė Lietuvos atstovams informaciją, kuri buvo gauta iš Rusijos Federalinės saugumo tarnybos apie Lietuvos piliečius, represuotus 1940-1941 metais ir reabilituotus 1991 metais, - rugpjūčio 22 dieną pranešė Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Michail Demurin.

"Šie archyviniai dokumentai buvo perduoti Lietuvos pusel rugpjūčio 18 dieną, pagal susitarimą, pasiektą tarp Rusijos premjero Viktor Černomirdyn ir Lietuvos premjero Adolfo Šleževičiaus, kai Lietuvos premjeras š.m. vasario 24 d. su darbo vizitu lankėsi Maskvoje", - pasakė Demurin. pagal ITAR-TASS

Pasitiksime Arvydą Sabonį

Šiuo metu Arvydas Sabonis su šeima gyvena Taline, kur ruošiasi naujam savo sportinės karjeros etapui - NBA čempionatui. Arvydas Sabonis žais "Portland Trail Blazers" komandoje. Nepatvirtintais duomenimis, ketinama pasirašyti kontraktą 5 metams.

Taline Arvydas Sabonis gyvena pas Kauno Kūno kultūros absolventą Praną Micevičių, kuris yra įvairių sričių sportininkų raumenų ugdymo specialistas. Jis kaip fizinio rengimo specialistas padeda Estijos krepšinio rinktinei. Jiedu su Arvydu sudarė specialią programą, pagal kurią ir dirba Arvydas.

Pasak p. Micevičiaus, Arvydas labai nuovokus ir darbštus, jie nuveikė žymiai daugiau nei numatė. Dabar Arvydo raumenys tarsi atgijo, jo svoris per tą laiką sumažėjo 9 kilogramais (19 svarų). Netrukus Arvydas grįš į Kauną, pasitreniruos su "Žalgirio" komanda, o rugsėjo viduryje, matyt, vyks į JAV. AGEF

Prasideda mokslo metai

Rugsėjo 1-oji Lietuvoje - mokslo metų pradžia. Šiais mokslo metais 15-oje aukštųjų Lietuvos mokyklų pagal 260 studijų programų mokysis daugiau kaip 50 tūkst. studentų. Konkursas stojant į aukštąsias mokyklas vidutiniškai buvo 2 žmonės į vieną vietą. Daugiausia stojančių buvo į Kauno Vytauto Didžiojo universitetą. Namažai stojančių buvo į Kauno technologijos, Vilniaus ir Šiaulių pedagoginius universitetus. Mažiausiai kandidatų šiemet buvo į vieną Lietuvos veterinarijos akademijos studento vietą. AGEF

prieškarinės, kurias traukdavom per vakarinius pasivaikščiėjimus. Čia ir glūdi priekaištai mūsų kompozitoriams, kurie per penkerius metus neparašė nei vienos naujos kariškos dainos. Tai nereiškia, kad reikia atsisakyti senų dainų, jos gražios, skambėto per okupacijas. Vis dėlto nori-

si ir naujesnių. Kariuomenės vadovybė galėtų paskelbti konkursą žygio dainai sukurti.

Savo teigiamus išpūdžius Kau- no puskarininkių mokykloje baigiau skania kareiviška koše ir kvapnia arbata. Vaišino mokyklos viršininkas plk. B. Vizbaras. □

Kaunas. Laisvės alėjoje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Objektyviai vertinkime Karaliaučiaus krašto problemas ir vienykime jėgas jų sprendimui

Vytautas Nezgada

Manau, kad neapsiriksiu teikdamas, jog šiuo metu Karaliaučiaus kraštą palyginti su kitais Europos regionais, yra labiausiai militarizuotas - čia didžiausia koncentracija tiek kariuomenės, tiek ir karinės technikos. Tačiau vertinant dabartinę situaciją Europoje saugumo požiūriu, daugelis politikų mano, jog šiuo metu yra svarbiau konfliktų suregulavimas buvusioje Jugoslavijoje, o ne Karaliaučiaus krašte. Ir tik nedaugelis objektyviai vertina tą pavojų, kuris gresia Europos tautoms, šie šimtai tūkstančių Rusijos karių apginkluotų modernia ginkluote, bei mirtį nešančių branduoliniu ginklu! Tai uždelso veikimo bomba, kuriai sproguos Europa gali būti nušluota nuo žemės paviršiaus. Ir ne tik Europa... Dar daugiau šis militaristinis centras, susidaręs atitinkamai situacijai, gali virsti trečiojo Pasaulinio karo židiniu! Ypač jeigu ir toliau Vakarų valstybės taip naiviai pasitikėdamos Rusija (kaip Sovietų Sąjungos paveldėtoja), jai pa-

taikaus, nuolaidžiaus...

Europos tautos turi suprasti ir išnaudoti šį istorinį šansą (kol Rusija užimta savo vidinėmis problemomis - ekonominiiais sunkumais ir siekiu gauti lengvatinių kreditų; konfliktų Čėčėnijoje, Japonijos pretenzijomis dėl Kurilų salų ir kt.) susitelkusios reikalauti, kad Rusijos kariuomenė iš Karaliaučiaus krašto būtų išvesta, ir kad šio krašto statusas būtų nustatytas taikos konferencijoje, kurią sutinkamai su Potsdamo sutarimi turi sukviesti valstybės II-ojo Pasaulinio karo laimėtojos.

Sveikintina, kad pastaruoju metu politikų bei istorikų tarpe vis dažniau užsimerinama apie Karaliaučiaus krašto problemas, jo istorinę raidą bei patirtas tragedijas ir dabartinę situaciją jame, o taip pat lietuvių gyvenančių šiame krašte varganą padėtį, bei galimybes jiems padėti. Tačiau nuostabą kelia, kai kurių nuomonės išsakytos š. m. rugpjūčio 3 d. susitikime prie "Apskrito stalo", kurį sukvietė Mažosios Lietuvos reikalų taryba (MLRT), jog negalime Rusijai sakyti apie tai,

kad Karaliaučiaus kraštą labiau negu kuri nors kita šalis, gali pretenduoti Lietuva? Tiesiog nesuprantama, kodėl mes turime bijoti sakyti tiesą ir tylėti, kai klastojami istoriniai faktai, kai šis kraštas be jokio juridinio pagrindo bandomas pripažinti Rusijai?

Nieko nestebina ir oficialioji Lietuvos valdžios (Užsienio reikalų ministerijos) "reakcija" į kai kurių "Apskrito stalo" dalyvių išsakytos tiesmukiškos frazės bei mintys, įrodančios, kad Karaliaučiaus kraštas niekuomet nepriklausė Rusijai... Mat dabartinės aukščiausios valdžios atstovai jau ne kartą šį kraštą yra "padovanėje" Maskvai ir matyt, kad šios pozicijos bando laikyti ir toliau. Bėlika tik apgailėstauti...

Lietuvos išveiktos atstovo politologo p. Štromo(dabar gyvenančio JAV) nuomone (siūlomą projektu) išsakyta Tele-3 laidoje, Karaliaučiaus krašto pagrindu galėtų būti sukurta dar viena Baltijos valstybė (žinoma kai bus išvesta Rusijos kariuomenė), įjungiant į jos sudėtį ir tą krašto dalį, kuri pavesta (laikiniai, kaip

ir Rusijai kita dalis) administruoti Lenkijai. Tai vienas iš variantų sprendžiant šią problemą...

Kalbant apie Lenkijos užimtas Rytprūsų teritorijas (tai Stalino dovana ir Vakarų Ukraina), savo laiku priklausiusias Lietuvai negalima neprisiminti ir Suvalkų trikampio, kuris taip pat laukia būti prijungtas prie savo kamieno. Tai irgi būsimos (naujos, labiau ryžtingos) valdžios derybų objektas su Lenkija.

Visų pirma, iš Karaliaučiaus krašto turi būti išvesta Rusijos kariuomenė ir jis turi tapti laisva ekonomine zona, o laikui bėgant, jeigu šio krašto statuso nenuspręstų aukščiau minėta Taikos konferencija, nei Jungtinės Tautos, nei Europos Sąjunga (norisi tikėti, kad šios institucijos neliks abejingos tokiai svarbiai Europos problemai), tuomet ji turėtų nuspręsti patys Karaliaučiaus krašto gyventojai referendumo keliu. Manau, kad visoms pusėms labiausia būtų priimtina, jei Karaliaučiaus kraštas tapęs laisva ekonomine zona sudarytų konfederaciją su Lietuvos valstybe, arba įeigtų į bendrą Baltijos šalių konfederaciją. Tai padėtų šiam kraštui išbristi iš ekonominio bei kultūrinio atsilikimo, paspartintų integraciją į Europos Sąjungą. Šiame procese nemažą vaidmenį galėtų suvaidinti Mažosios Lietuvos rezistencijos kovų Sąjūdis, lietuvių ir kitų Baltijos šalių išeivija ir Baltijos regiono šalių, ir ypač Prūsų bendruomenė, kurios nariais yra nemaža Karaliaučiaus krašto žmonių dalis savo noru arba priverstinai emigravę į Vakarų Vokietiją. Kad šis procesas lengviau vyktų jau šiuo metu būtinas kuo glaudesnis Lietuvos ekonominis bei kultūrinis bendradarbiavimas visais lygiais - tiek vyriausybinio (tame tarpe parlamentinio) taip ir visuomeninio. Nemažą darbą šioje srityje atlieka Mažosios Lietuvos reikalų taryba (MRT), kuri vienintelė iš visuomeninių institucijų (besirūpinančių Mažosios Lietuvos reikalais) gauna iš vyriausybės finansavimą. Tačiau Mažosios Lietuvos problemomis užsiima ir visa eilė kitų organizacijų, kaip Klaipėdos Universitetas (Mažosios Lietuvos istorijos mokslinio tyrimo centras), jaunimo bendrija "Lituanica", Lietuvos vienybės (Baltic Unity) organizacija, (1994 m. spalio 26

d. suorganizavusi mokslinę konferenciją "Karaliaučiaus krašto problemos"), Karaliaučiaus krašto lietuvių bendrija ir kitos organizacijos bei pavieniai žmonės. Manau, kad MLRT turėtų koordinuoti, vienyti paminėtų ir kitų organizacijų veiklą šioje srityje, būti tarpininku tarp valdžios ir visuomeninių institucijų, vystant (su šiuo kraštu) kultūrinius, ekonominius, o atskirais atvejais net politinius ryšius. Tačiau praktiškai taip nėra. Kaip tik labai trūksta tos veiksmų koordinacijos tarp dirbančių šioje srityje visuomeninių organizacijų ir net pavienių asmenų (norinčių padėti materialiai ir konkrečiais darbais). Be to nekuku yra vadinti save (turima omenyje MLRT) vienintele institucija besirūpinančia Mažosios Lie-

tuvos problemomis (žiūr. L.A. 1995 08 09)... Tik sutelktos visų institucijų bendros pastangos, palaikomos kuo platesnių visuomenės sluoksnių, daugumos mūsų tautos bus apvainikuotos sėkme. Tik tuomet atsiras viltis ir tikimybė, kad ši mūsų protėvių prūsų žemė taps neatskiriama lietuvių tautos dalimi su vis labiau atgimstančia, savita etnine baltų kultūra, istorinėmis bei dvasinėmis vertybėmis, kurios formavosi tūkstantmečius ir buvo pradėtos pažeisti bei naikinti čia įsikūrus kryžiuočių Ordinui (XII a. pradžioje), vėliau veikiant vokiečių invazijai, hitleriniam bei sovietiniam genocidams, - dabar yra apgailėtinoje būklėje. Tad turėkime vilties ir nenuleiskime rankų...

Kaunas

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namu tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvi niai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

Du pešasi - visi pralaimi

Eivydas Radvila

Lietuvos televizijos žiūrovų ramybę vis dar tebedrumščia nesibaigiantys ginčai dėl privačios televizijos bendrovės "Tele - 3" valdymo. Dėl akcijų pasiskirstymo nieko nebuvo nuspręsta ir liepos 27 dieną įvykusiame akcininkų susirinkime. Šiame susitikime dalyvavo visi UAB "Tele - 3" akcininkai - telekompanijos direktorė Liucija Baškauskaitė bendrovės "Status" ir JAV fondo "New Century Holding" atstovai. L. Baškauskaitė tvirtina, kad ji turi 50% akcijų. Pasak L. Baškauskaitės, dokumentai apie "Tele - 3" akcijų pasiskirstymą yra juridškai nepagrįsti.

Konfliktas bendrovėje iškilo į viešumą, kai "Tele - 3" valdyba, kurioje daugumą šiuo metu turi nekilnojamojo turto prekyba besiverčianti pramoninė finansinė grupė "Status", vadovaujama dvidešimt septynerių metų amžiaus buvusio SSRS KGB pasienio kariuomenės karininko V. Bieliausko, nutarė sustabdyti valdybos pirmininkės Liucijos Baškauskaitės igaliojimus. Iš pareigų taip pat buvo atleisti "Tele - 3" patalpų administratorė V. Maciukevičienė bei programų direktorius G. Gaidamavičius. "Tele - 3" taip pat buvo pakeista apsauga - saugoti televiziją ėmėsi "Status" samdyti vyrai. Vėliau

teismas sustabdė šio valdybos nutarimo vykdymą, taigi L. Baškauskaitė toliau ėjo direktorės pareigas. "Tele - 3" darbuotojai pasirašė pareiškimą, kuriame pareiškė, kad jie jaučiasi pažeminti bendrovės "Status" vadovų neteisėtų veiksmu, kad jie ir toliau vykdys L. Baškauskaitės nurodymus.

Šiuo metu televizija nerengia žinių laidų. Darbuotojai sako, kad taip pasielgta dėl to, kad "Status" bando cenzuruoti "Tele - 3" rengiamas žinias. Jos nebus rengiamos, kol nebus atsakyta cenzūros.

Kaip teigia "Status" viceprezidentas V. Bieliauskas, šių priemonių imtasi todėl, kad L. Baškauskaitė bendrovės vardu pervėdė 200 tūkst. litų į vieną JAV fondų savo asmeninoms skoloms gražinti. L. Baškauskaitė sako, kad tai yra visiškai nepagrįstas kaltinimas. Kaip "Tele-3" direktorė neseniai ji buvo paėmusi 150 tūkst. JAV dolerių kredita iš kompanijos "Development Finance Corporation" siūstuvų nuomai. Kredito paėmimui tarpininkavo New York'e veikianti firma "New Century Holdings Advisers", kuri jau keleri metai yra pagrindinis "Status" partneris Lietuvoje investuojant pinigais.

Pasak L. Baškauskaitės, jos advokatai JAV patarė šios sutarties neįvykdyti iki galo ir gražinti pirmąją iš trijų kredito dalį (50

tūkst. JAV dolerių). Būtent tai L. Baškauskaitė ir padarė, o dėl to sužlugus "NCH Advisers" ir "Status" planams, ji buvo nepagrįstai apkaltinta išėjimo. Firmą "NCH Advisers" ji įvertino kaip dirbančią su greitais ir nešvariais pinigais". Pasak privataus biznio padėti Lietuvoje tiriančios firmos. "NCH Advisers" į objektus Lietuvoje investuoja 70% pinigų, 30% - "Status", o pelnas skirstomas po lygiai. Kai kurių šaltinių duomenimis, "Status" valdo apie 20% Lietuvos nekilnojamojo turto rinkos.

Vertindamas šiuos įvykius, profesorius Vytautas Landsbergis sakė, jog jam nesuprantama, kaip po teismo nutarties, kad sprendimas nušalinti L. Baškauskaitė iš administracijos vadovės pareigų yra neteisėtas, "Tele - 3" pastatas buvo jėga užimtas, iš jo išvaryta policija. Pasak jo, valstybė ir jos valdžia stovi prieš dilemą: ar teismo sprendimas, ar paprasčiausia jėga - jeigu nieko nebus nuspręsta, nors teismo sprendimai ir privalomi visiems, tai turėsime dar vieną liūdną įrodymą, kas Lietuvoje lemia jos raidą. "Artėjant Seimo rinkimams valdžios interesas aiškus - kad kuo mažiau arba visai neliktų nepriklausomos informacijos", - padarė išvadą V. Landsbergis.

Dabartinės krizės televizijoje šaknys siekia 1994 metų pradžią, kai Vyriausybei padidinus televizijos siūstuvų nuomą, tuo metu vienintelė "Tele - 3" savininkė L. Baškauskaitė nebeturėjo lešų

už juos susimokėti. Tada ji ir kreipėsi į "NCH advisers" (sako, kad ją rekomendavo liūdnai pagarsėjęs JAV verslininkas S. Velonskis), kad ši padėtų lėšomis. Nuo to laiko televizijai faktiškai ėmė vadovauti "Status", nors iš pradžių į programų rengimo klausimus ji ir nesikišo.

Pagal visuomenės apklausų duomenis, "Tele - 3" iki šiol buvo geriausiai vertinama Lietuvoje televizija. V. Bieliausko duomenimis, televizija šiemet jam jau davė pelno: įdėjus į televiziją apie 600 tūkst. dolerių, pajamos šiuo metu siekia pusantro milijono dolerių. Tačiau po šio skandalo televizijoje sumažėjo reklamų, patiriami nuostoliai. Jeigu ginčai televizijoje iki rudens nebus išspręsti ir nepradėjus normalios veiklos nebus susigrąžinti žiūrovai, šios tikrai neblogai pradėjusios televizijos laukia liūdna ateitis.

(perspausdinta iš "Dirva", rugpjūčio 10 d., 1995)

- Prieš porą savaitių iš Šilutės į Nidą per Kuršių marias pradėjo plaukioti nedidelis laivas "Vytiš". Tačiau jau trečią kartą į kelionę nesusirinko pakankamai keleivių - bent jau 15. Tad laivo šeimininkai netikėtai patyrė nuostolių. Šį maršrutą suorganizavo Šilutės technikos sporto - jūrų klubas. Iš Šilutės Sysos upe iki Nemuno, o iš jūrų Kuršių mariomis iki Nidos galima nuplaukti greičiau kaip per 2 valandas. Kaina - 20 litų (5 USD).

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Asolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODU SALĖ -

+

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —
E-mail: 71712.107@compuserve.com**Pareigos ir meilė tautai**

Tauta yra natūralus visuomeninis junginys, kuris būdamas sąmoningas savojo vieningumo, kilmės ir civilizacijos atžvilgiais, siekia išlaikyti ir išvystyti savuosius kultūrinius elementus, siekia pilnutiniojo žmogaus asmenybės. Čia ir yra tautos esmė, jos prigimtis, jos kilnieji tikslai ir jos svarba bei esmė.

Santykio tarp tautos ir individo apimtyje yra teisių ir pareigų supratimas, kuris kyla iš gamtos įstatymo.

Šv. Tomas Akvinietais rašo: žmogus kitų atžvilgiu turi įvairių pareigų, atsižvelgiant į jų kilnumą. Tos pareigos pirmiausiai priklauso Dievui, kaip pirmajam mūsų būties principui. Bet antroje vietoje mūsų būties principais yra mūsų gimdytojai ir tėvynė bei tauta. Todėl po Dievo žmogus esąs labiausiai skolingas gimdytojams ir tautai. Taigi, yra pareiga gerbti savo tautą. Tai ir atliekame deramai laikydamiesi tautinių tradicijų, papročių, kalbos, savo kultūros, žodžių, viso to, kas sudaro intelektualinį, moralinį ir visuomeninį savo tautos paveldėjimą. Tyrinėdami savo tautos genijų ir dvasios takus, sekame garbinguosius ir skausminguosius tautos istorinius įvykius, kurie ir yra tautos maistas.

Ir išėjus visada pasilieka savo tautos vaikas, kaip savo giminės dvasinis vaisius, kaip ženklas neišdildomo savo kultūros tipo, savo civilizacijos nešėjo. Savo motinos giliai būtyje įdiegto tautinio ryšio ir kilmės sąmonės niekada negali nutraukti ar išnaikinti. Iš tų pačių šaltinių, iš kurių kyla pareigos savai tautai, kaip viena pagrindinių pareigų yra natūrali prievolė mylėti ją pastoviai pirmenybės eile. "Gamtos įstatymas verčia specialiu būdu mylėti ir ginti tėvynę..." (Leonas XIII). Meilė tautai ir tėvynėi yra specialaus švelnumo, su tam tikru intymiu nusiteikimu, kuris verčia virpėti džiaugsmu ar liūdesiu, kai dalykai paliečia savąją gentį. Jau kadaise Platonas ragino žiūrėti į tėvynę kaip į savo motiną. Iš to šv. Augustinas iškėlė tautines pareigas į sūniškumo aukštynes.

Meilė pasilikti nevaisinga, jeigu taryba tautai nebūtų nuolatine ir gausi besirūpinant jos gėriu, ypač kai tėvynė patenka į vargą. Meilė yra bendrai pirmoji sąlyga, kuri reiškia "norėjimą kitam gero". Linkėjimas gero visuomet turi sąryšį su gero darymu. Kiekvienas veikimas yra tikslingas. Gi tautinis tikslas, kaip matėme, pasireiškia saugojant ir plečiant kultūrinius elementus, iš kurių susidaro bendroji etninės vienybės sąmonė žmogiškosios asmenybės pilnam tobulumui.

Popiežius Pijus XII yra pareiškęs "Nėra reikalo bijoti, kad puoselėjamoji krikščioniško mokslo universali visuotinė brolybės sąmonė būtų priešinga meilei ir tradicijoms bei garbei savosios tėvynės... nes ta pati doktrina moko, jog meilės praktikavimas eina pagal Dievo nustatytą tvarką, pagal kurią reikia labiau mylėti ir daugiau gero daryti tiems, kurie yra mums artimi specialiu ryšiu".

Panašiai kalba ir II Vatikano susirinkimas savose konstitucijose: "Piliečiai didžiavasiškai ir ištikimai teugdo savyje tėvynės meilę, tačiau ne siaura, o tokią, kad visuomet drauge būtų siekiama gerovės visai žmonių šeimai, apjungiančiai įvairiais ryšiais tarp savęs susijusias rases, tautas ir kraštus".

Devintasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas

Sekantis Mokslo ir kūrybos simpoziumas vyks šių metų lapkričio 22 - 25 dienomis Vilniuje. Tuoj po to ten vyks Kultūros kongresas.

Simpoziumą globoja Lietuvos Mokslininkų sąjunga, o organizaciniam komitetui vadovauja prof. K. Pyragas. Simpoziumo tarybos (Board of Directors) nariais yra prof. V. Landsbergis, R. Ozolas, prof. B. Kuzmickas ir kiti. Išėję taryboje atstovauja dr. K. Ambrozaitis, dr. A. Vanagūnas (Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga), arch. A. Kerelis, inž. L. Maskaliūnas (Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga), prof. dr. V. Kelertienė, A. T. Antanaitis (Lituanistikos institutas) ir dr. V. E. Vengris bei dr. R. Vitas, atstovaujantys JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybą.

Tai jau devintasis simpoziumas ir antrasis, kuris vyks Lietuvoje. Pirmasis Mokslo ir kūrybos sim-

poziumas įvyko 1969 m. Chicagoje. Sekantys penki vyko kas keturi metai ir vis Chicagoje.

Simpoziumai sudarė progą išėjus mokslininkams susipažinti, pabendrauti, pasidalinti savo pasiekimais bei ieškojimais su visuomene. Simpoziumų dėka ne vienas mokslo žmogus įstraukė ir į platesnę visuomeninę lietuvišką veiklą.

Šeštasis simpoziumas, surengtas 1989 metais, buvo unikalus - atvyko virš šimto mokslininkų iš atgimstančios Lietuvos. Dalyvavę niekada nepamirš to istorinio renginio. Visi buvome pilni entuziazmo, jautėmės lyg tikri broliai, gyvenome Lietuva, pasirenge dirbti jos gerbūviui. Baidantis šiam simpoziumui, buvo nutarta sekantį suruošti už dviejų metų Lietuvoje, tai yra 1991. Taip ir įvyko. Septintojo simpoziumo paskaitos vyko Vilniuje ir Kaune. Dalyvavo nemažas skaičius paskaitininkų ir kūrėjų

iš JAV ir kitų šalių.

Aštuntasis suvažiavimas 1993 metais vyko vėl Chicagoje. Dalyvavo ir mokslininkai iš Lietuvos. Ne tiek daug, kaip šeštame, gal ne visi tokie "sunkiasvoriai" savo atsiekimais, bet vis tiek gražus būrelis. Šio simpoziumo bendroji tema buvo "Išėjusios įnašas Lietuvai".

Skatiname kuo daugiau išėjusios mokslo ir kūrybos žmonių dalyvauti devintame Mokslo ir kūrybos simpoziume. Tai - vienas iš renginių, kurie padės stiprinti tautos kamieno ir išėjusios ryšius, o juos stiprinti būtina.

Pranešimų tezes iki rugsėjo 30 d. reikia siųsti elektroniniu paštu: mkstezes@uj.pfi.lt arba paštu: Studentų g. 39, VPU Teorinės fizikos katedra, 2034 Vilnius. Taip pat siuskite nespaltovotą 4x6 autoriaus nuotrauką tuo adresu. Ryšis su organizaciniu komiteto elektroniniu paštu: mks95@auj.pfi.lt (be taško).

Smulkesnė informacija apie simpoziumą, programą, kelionę, apsisojimą, bus paskelbta spaudoje ateityje. Šiais ir kitais klausimais galite kreiptis į arch. Albertą Kerelį, 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. 708 - 599 - 2000.

Dr. Vitolis E. Vengris
JAV LB Krašto Valdybos
vicepirmininkas mokslo reikalams

skaičius sumažėjo 750. Nedarbo lygis šalyje buvo 6.0 proc. Bedarbių buvo užregistruota 49,7 tūkst. arba 2,7 tūkst. daugiau negu birželio mėnesį.

Rugpjūčio 1 d. šalyje buvo užregistruotos 1863 laisvos darbo vietos. Jų skaičius sumažėjo 8,5 proc.

Kaip praneša Statistikos departamentas, liepą išgaunamoji ir apdirbamoji pramonė pardavė produkcijos 4,3 proc. mažiau nei birželį.

Sausio-liepos mėnesiais palyginti su pernai tuo pačiu laikotarpiu pramonės produkcijos paduota 6,7 proc. mažiau, gyvulių ir paukščių bei pieno supirkimas taip pat sumažėjo atitinkamai 15,4 ir 9,6 proc.

Šiais metais taip pat mažiau pervežta krovinių geležinkeliais (11proc.), upėmis (28 proc.) ir oro transportu (26,5 proc.).

Mažmeninė prekių apyvarta liepos mėnesį, palyginus su birželio, sumažėjo 3,5 proc.

Inflacija liepą buvo 2,7 proc. Šis padidėjimas palyginus su 1 proc. birželį, daugiausia siejamas su šoktelėjusiomis cukraus ir milto kainomis.

Gegužės mėnesį atlikęs darbo jėgos atrankinį tyrimą apklausdamas atsitiktiniu būdu atrinktus gyventojus, Statistikos departamentas pranešė, jog apklausos duomenimis, bedarbių, kurių pirmajame ketvirtyje buvo 245,4 tūkst., skaičius antrame ketvirtyje padidėjo 1,6 tūkst., arba 0,7 proc. Kaip parodė tyrimai, nedarbo lygis šalyje padidėjo nežymiai - nuo 11,6 proc. pirmame ketvirtyje iki 11,8 proc. antrajame. Bedarbiai - daugiausia jauni 16-29 metų žmonės. Jie sudaro 42 proc. visų bedarbių. Pusė visų bedarbių - neturintys specialybės ar profesijos žmonės.

Daugiausia užimtų gyventojų tiek pirmajame ketvirtyje - 58,7 tūkst., tiek antrajame - 60,3 proc. darbo privačiose įmonėse.

pagal AGEF

Lietuvos ekonomikos vėjai

(atkelta iš 1 psl.)

(2-3 ha), sodininkų bendrijų narių sodo sklypelius.

Privatus kapitalas dabar sudaro 36 proc. viso šalies kapitalo (4,8 mlrd. litų). Iš viso pirmajam privatizavimui Lietuvoje buvo pateikta 82 proc. visų šalies įmonių (6698) ir 73 proc. bendro valstybinio kapitalo (9,8 mlrd. litų).

Valstybinio kapitalo dar liko 443 privatizuotose įmonėse su ribotu privatizavimo laipsniu, ir šis kapitalas vertinamas 2989 mln. litų. Investicijų fondai valstybinio turto perduota už 204 mln. litų. Investicinės akcinės bendrovės įsigijo turto už 737 mln. litų.

Toliau valstybės turtas bus perkamas tik už grynus pinigus. Tai bus atliekama pagal Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymą, populiariai vadinamą komercinio privatizavimo įstatymu. Vyriausybė turi įsteigti Valstybinę privatizavimo agentūrą, kuri bus pagrindinė komercinio privatizavimo institucija.

Pagrindiniai privatizavimo būdai už grynus pinigus bus panašūs ir iki šiol buvusius - vyks viešas akcijų pardavimas, vieši aukcionai, vieši konkursai geriausia verslo planui. Nauja - turto

pardavimas tiesioginėse derybose, t. y. kai privatizavimo sandoris sudaromas su vieninteliu pirkėju, jei aukcione ar pagal konkursą dalyvauja tik vienas objektas pirkėjas. Dar vienas būdas - nuoma su išsipirkimu. Pagal jį objektas bus parduodamas viešai skelbiant konkursą jam išnuomoti. Nuomos negalės būti ilgesnė kaip 25 metai.

* Kaip praneša Statistikos departamentas, Lietuvos užsienio prekybos balansas pirmąjį metų ketvirtį buvo neigiamas - importas viršijo eksportą 525 mln. litų.

Iš viso per pirmuosius tris šių metų mėnesius Lietuva eksportavo prekių už 1 mlrd. 841 mln. litų (iš šio skaičiaus reeksportas - 667 mln. litų arba 36 proc. viso eksporto), o importavo - už 2 mlrd. 366 mln. litų (reimportas buvo 13 mln. litų arba 0,6 proc. viso importo).

Sumažėjo prekybos apimtys su NVS šalimis. 1994-ųjų pirmąjį ketvirtį Lietuvos eksportas į šias šalis buvo 50,4 proc., o šiemet - 40 proc., importas - atitinkamai 57,3 proc. ir 47,3 proc. Išaugo prekyba su Europos Sąjungos valstybėmis: eksportas nuo 27 iki 36 proc., importas - nuo 29 iki 35,8 proc.

Pagrindinis Lietuvos preky-

bos partneris ir toliau lieka Rusija. Šių metų pirmąjį ketvirtį Lietuvos eksportas į šią šalį sudarė 22 proc. viso eksporto, o importas - 36 proc. viso importo.

Antroji užsienio prekybos partnerė buvo Vokietija - 14 proc. viso eksporto ir 16 proc. viso šalies importo. Palyginti su 1994-ųjų pirmuoju ketvirčiu, eksportas į Vokietiją padidėjo 64 proc., o importas - 16 proc. Daugiau kaip trečdalis - 36 proc. - eksporto į šią valstybę taip pat sudarė reeksportas.

Tarp svarbiausių užsienio prekybos partnerių, be to, buvo Baltarusija (7 proc. eksporto ir 6 proc. importo), Latvija (10 ir 3,4 proc.), Ukraina (6,5 ir 3 proc.), Lenkija (4 ir 3,5 proc.).

Apskritai pirmąjį metų ketvirtį Lietuva į kitas šalis daugiausia eksportavo tekstilės (15 proc. viso eksporto) ir chemijos pramonės gaminių (14,6 proc.), o importavo - mineralinių produktų (t.y. naftos, dujų ir kitų - 28 proc. viso importo). Palyginti su 1994-ųjų metų pradžia, tekstilės eksportas padidėjo 34 proc.

* Lietuvos darbo biržos duomenimis, šių metų rugpjūčio 1 d. šalyje buvo užregistruota 103,7 tūkst. nedirbančių žmonių ir, palyginti su birželio mėnesiu, jų

Žmogus - judanti kryžkelė

Prof. prel. Antanas Rubšys

2

Nesigėdiju Evangelijos, - rašo Apaštalas, - nes ji yra galybė išgelbėti kiekvienam tikinčiam, pirma žydui, paskui graikui. Joje apsirėškia Dievo teisumas iš tikėjimo į tikėjimą, kaip parašyta: "Teisusis gyvens tikėjimu" (Rom 1, 16-17).

Graikų pomėgis mokytis

Graikai mėgo išmintį. Jų "išminties meilė" - filosofija yra ir nūdien branginama. Didžioji graikų pergalė prieš persus padėjo Spartai tapti svarbiausiu Graikijos centru, o Atėnai, nepaisant jų šaunaus įnašo į Maratono ir Salamis įlankos mūšius, buvo lyg nustumti į antrą vietą. Betgi tolesnių penkiasdešimties metų būvyje atėnai buvo graikiškojo gyvenimo būdo šerdimi, o Sparta - tik stebėtoja. Mat Spartos pomėgis buvo karyba, o atėnų pomėgis - mokytis.

Graikijos gamta auklėjo žmogų kietoje mokykloje, reikliai mokydama žmogų galybės su bauginančia aplinka ir brandindama žmogaus savipratą - orumą. Graikui buvo svarbu tapti savarankišku ir žinoti, ko esi vertas. "Gnosce seauton"! - Pažink save! Įsitikinimas, jog žmogus turi būti gerbiamas dėl savo laimėjimų ir laikomas pagarboje dėl to, kad jis yra savitas asmuo, yra svarbus įnašas į istorinę žmogaus patirtį.

Graikų menas ir mokslas mieliai derinosi su graikų religija. Iš tikrųjų religija įkvėpė ir stiprino poetus ir filosofus. Nors graikų dievai šiuolaikiniam žmogui atrodo tik nevykę Dievybės šešėliai, bet, drauge paimti, jie darė išpuodį. Visi jie, anot graikų, yra įsikūnijimas jėgos ne tik fiziniame pasaulyje, bet ir žmonių protuose. Visa, kas matoma ir nematoma, ateina iš dievų, o mirtingųjų užduotis yra deramai panaudoti, ką dievai parūpina.

Graikai naudojo įvairias religijai įprastas priemones palaikyti ryšį su savo dievais. Kreipdavosi į juos maldomis, giesme bei aukomis ir, orakulo žiniams tarpininkaujant, tardavosi su jais savo gausiose šventovėse. Graikai laukė, kad dievai bus jiems paslaugūs, ir į juos

kreipdavosi su pasitikėjimu. Dievų artumą jie jautė visur, ypač bėdai - mūšiai - užklupus, ir džiaugsmingų švenčių metu. Dievai, anot graikų, neprivalėjo laikytis žmogaus elgesį saistančių nuostatų, nes buvo galingi.

Kadangi dievai buvo laikomi jėgos ištaka, graikai visus jėgos reiškinius laikė vertais dieviškos pagarbos ir stengėsi juos atspindėti savo gyvenime - kare, dailėje, sporte ir mąstyme. Jeigu bet kuriame iš jų graikas tapdavo iškilus, jis buvo laikomas artimu dievams, nes atspindėjo teisingą dieviškų dovanų panaudojimą. "Mes turime būti nemirtingi, kiek mums įmanoma", mokė Aristotelis. Taigi graikų nuostata dievų atžvilgiu buvo dviprasmiška, - veržiantis panašėti, kiek tai įmanoma, į dievus, tačiau žinant, kad žmonės neturi to siekti įžūliai, kad neimtu save laikyti dievais.

Apaštalas Paulius žiemoja Korinte

"Samyšiui (Efeze) pasibaigus, Paulius susikvietė mokinius, davė jiems nurodymų ir atsisveikinęs iškeliavo į Makedoniją. Keliaudamas per anuos kraštus, jis duodavo mokiniams ilgų pamokymų. Paskui atvyko į Graikiją, kur pasiliko tris mėnesius..." (Apd 20, 1 - 3). Prasidedant 57-ųjų metų žiemai, Paulius su didoka bendradarbių palyda vėl atvyko į Korintą. Žiemos audroms siaučiant jūroje, leistis kelionėn ir tolimą Siriją nebuvo išmintinga.

Žiemos sulaukęs Korinte Apaštalas Paulius turėjo progos peržvelgti savo dvidešimtmetinį Evangelijos skelbimą ir apmąstyti nuostabius Dievo kelius. Sprendžiant iš jo laiškų, turbūt tai buvo pirmasis

kartas, kai jis apmąstė savo nuotyki su Dievu, pagavusį jį Jėzuje Kristuje (žr. Fil. 3, 12), ir keistą savo tautos likimą.

Korinte susitiko tuometiniai Rytai su Vakarais. Apaštalas jautė, kad jo užduotis skelbti Evangeliją Rytuose atlikta. Didieji Rytų centrai jau buvo Evangelijos prašnekinti. Dabar jo akys krypo Romos link: "Taigi Kristuje Jėzuje aš galiu pasigirti Dievo darbais. Juk nedirščiau ko nors pasakoti, ko Kristus nebūtų per mane nuveikęs, kad pagony paslustu, žodžiu ir darbu, ženklų bei stebuklų galia ir Dievo dvasios galybe. Tik taip aš galėjau paskleisti Kristaus Evangeliją nuo Jeruzalės apylinkių iki Ilyrijos. ... O dabar, šiuose kraštuose nebeturėdamas kitų užmojų ir jau daugel metų (mukelta į 4 psl.)

Poros salos uostas. Atėniečių mėgstama poilsio sala.

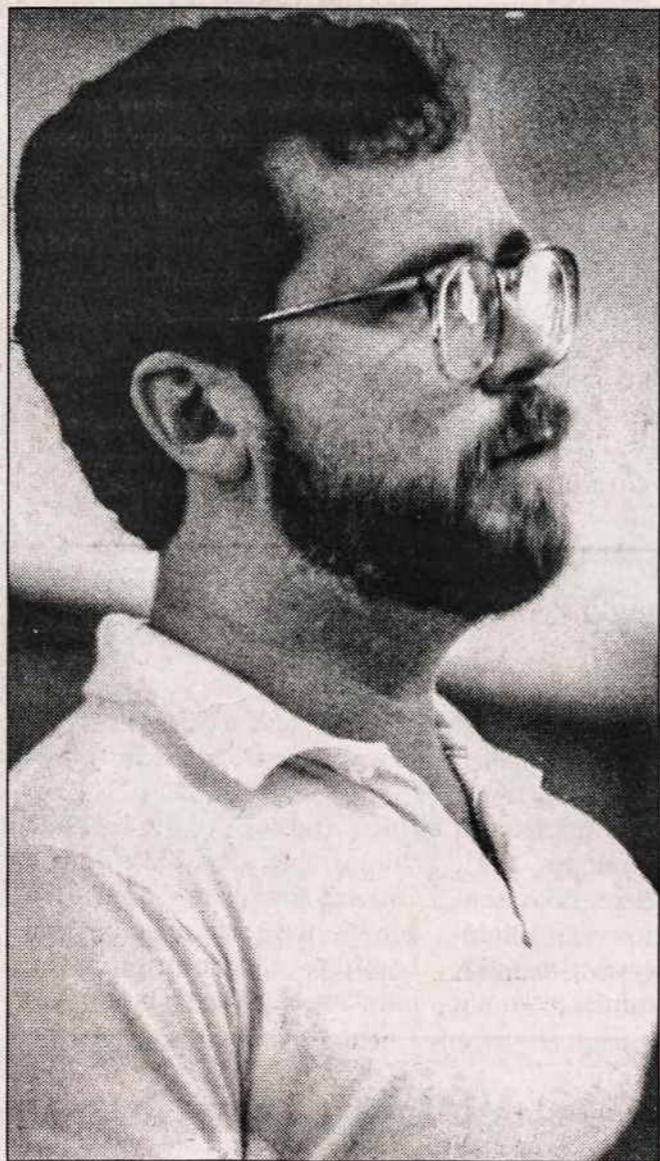
□ Vokietijos gynybos ministras Volker Ruehe rugpjūčio 22 d. lankydamsis su keturių dienų vizitu Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, pareiškė, kad Rusija turi prisijungti prie naujos Europos gynybos sistemos kūrimo. Jis pabrėžė, kad be Rusijos kooperavimo, stabilumo Europoje nebus.

□ Dauguma Rusijos kareivių ir karininkų šiuo metu yra prie bado ribos. Kareivinėse ir kariniuose miesteliuose nėra karšto maisto, nebėra netgi atsargų nelaimių atvejams. Valentin Parnichev - vedantysis Rusijos karinis prokuroras spaudžia Rusijos parlamentą padidinti biudžetą gynybai. Priešingu atveju, jis pabrėžė, kad tokie atvejai, kai 1993 metais tolimuosiuose Rytuose jūreiviai mirė dėl maisto trūkumo, gali pasikartoti.

□ Prancūzijos kurorto La Rochelle meras socialistas Michel Crepeau neseniai pasirašė įstatymą, draudžiantį agresyvų išmaldos prašymą. Tokį mero įstatymą stipriai remia ir oficialūs sluoksniai Paryžiuje, kur prancūzijos 11.5% nedarbas pastebimai padidino prašančiųjų išmaldos skaičių.

□ 70 milijonų moterų šiuo metu gyvena Rusijoje. Tačiau nei viena iš jų negalės dalyvauti rugšėjo 4-15 dienomis Jungtinių Tautų rengiamoje konferencijoje Pekine, skirtoje moterų klausimams. Priežastys - ne politinės, o grynai ekonominės: Rusijos moterys neranda rėmėjų, galinčių paaukoti kiekvienai iš norinčiųjų vykti į Kiniją po \$2,000 - tik kelionės išlaidoms.

□ Kašmiro sukilėliai rugpjūčio 23 d. pateikė paskutiniąsias fotografijas ir garsinius įrašus su keturių Vakarų šalių piliečių balsais Indijos oficialiems atstovams, kurie derasi dėl įkaitų paleidimo. Sukilėliai Indijos valdžiai pranešė, kad įkaitai yra saugūs. Kašmiro sukilėliai jau nuo 1989-ųjų metų kovoja dėl atsiskyrimo nuo Indijos. Nuo to laiko žuvo daugiau nei 12,000 žmonių.

Linas Kojelis. Vytauto Maželio nuotrauka

Lyriškas ir dalykiškas pasikalbėjimas su Linu Kojeliu, JAV-Baltijos fondo prezidentu

Kalbėjosi Alė Rūta

- Lyriškas - taigi, Linai, buvai lituanistinėje mokykloje mano mokinys, o tai primena Tavo gyvenimo pradžią ir mano jaunystę. Mokinys buvai geras: dėmesingas, stropus, sąžiningai atliekas užduotis. Ir išsipildė gal visų mokytojų svajonės - kad mokinys pasiektų talento aukštumą.

Tu, Linai, dabar daug pasiekei, bet dar yra ko siekti. Pradėjai iš šeimos ir lituanistinės mokyklos, o paskui amerikiečių gimnazija, istorijos ir ekonomijos diplomas Californijos u-te Los Angeles ir tarptautinių mokslų magistras Princeton u-te. Be to, plati visuomeninė ir politinė veikla lietuvių ir amerikiečių bendruomenėse Tavo vizijai atvėrė plačius horizontus ne lyriškom svajonėm, bet sunkiam darbu.

Dabar jau esi tų idėjų sukūrio

centre. Esi Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių dvasinės ir medžiaginės pažangos skatintojas ir rėmėjas, pasinaudodamas turtingųjų Vakarų, tiksliau - Amerikos finansiniais šaltiniais.

Man, buvusiai Tavo mokytojai vaikystėje, kartais net sunku suprasti Tavo didžiulius siekimus ir darbus. Prašau man, kartu ir lietuviškai visuomenei išsivijoje ir Lietuvoje paaiškinti, kad suprasčiau.

- Esu sujau-dintas, mie-loji mano Mokytoja, Jūs dū dėmesiu. Didžiuojuosi, kad žymi rašytoja pa-ėmė žurnalistės plunksną ir kalbina mane labai jau žemiškais klausimais. Priklausau pirmajai Amerikoje gi-

musiai II Pasaulinio karo pabėgėlių lietuvių kartai. Norėčiau priminti, kad šalia šeimos ir lietuviškos mokyklos mūsų meilė Lietuvai kėlė didieji Los Angeles mieste gyveną rašytojai: Alė Rūta, mano Mokytoja, Bernardas Brazdžionis, krikšto metu mane laikęs ant rankų ir Jurgis Gliuda. Vieni iš mieliausių mano vaikystės prisiminimų išliko, - kai jūs visi suvažiuodavote į mūsų namus sekmadieniais po pietų ir prie kavos ir vynelio aptardavote išsivijos gyvenimą, pafilosofuodavote ir prisimindavote gerus ir sunkius laikus nepriklausomoje Lietuvoje. Jūs to nežinojote, Mokytoja, bet tos popietės man buvo svarbios ir mielos Lietuvos istorijos pamokos. Pirmas ir lemtingas pamokas politikoje gavau iš a. a. Leo-

nardo Valiuko, o už dvasinę orientaciją esu dėkingas ateitininkams ir prel. Jonui Kučingui.

O dabar atsakysiu į Jūsų klausimus.

- Kaip ir kodėl kilo mintis įkurti JAV - Baltijos fondą?

- Baigęs mokslus, 1978 persikėliau į Washingtoną ir pradėjau dirbti įvairiose Amerikos valdžios įstaigose: JAV Senate, Gynybos ir Užsienio reikalų ministerijose, Baltuosiuose rūmuose. Beveik visur darbas rišosi su tarptautiniais santykiais: kaip JAV apsprendžia savo valstybinius interesus (national interests) ir kaip juos realizuoja. Labai greit supratau - ne vienas žmogus ar atskiros institucijos daro sprendimus, bet idėjos ir įtaiga ateina iš daugelio šaltinių. Pamačiau, kad tie žmonės geriausiai realizuoja savo siekius, kurie sugeba sukurti bendrų interesų koalicijas ir plačius bendraminčių tinklus. Stebėjau, kaip vyksta gyvas bendradarbiavimas tarp valdžios institucijų ir privataus sektoriaus, įskaitant komercininkus, ūkininkus, darbo unijas, etnines ir religines bendruomenes ir daugelį kitų grupių. Įtakingiausios grupės turi stiprias organizacijas Washingtono, ir jos moka šokti "sostinės valsa". Tos grupės samdo ar kaip kitaip pritraukia pačius geriausius tų sričių ekspertus ir iš jų reikalauja tikrų rezultatų. Šios organizacijos telkia iš savo narių ir rėmėjų aukas, o tada jas keleriopai padidina iš kitų šaltinių. Konkrečiai kalbant, išstudijavau, kaip savo tikslų siekia šios trys įtakingos etninės grupės - Amerikos italų tautinis fondas (National Italian American Foundation, Amerikos - Izraelio viešųjų reikalų komitetas (American Israel Public Affairs Committee) ir Amerikos graikų organizacija AHEPA.

Šiuos klausimus aptarėme su artimu bičiuliu Jurgiu Ramonu, kuris daug metų buvo dirbęs JAV Senate. Kartu "sudėję galvas" nutarėme, kad, ryšiams tarp Amerikos ir Baltijos valstybių brandinti, reikia sukurti specialią organizaciją. Kaip minėjau, pasiskolinę idėjų iš kelių sėkmingiausių Washingtono organizacijų, 1990 sukūrėme JAV - Baltijos fondą, oficialiai pavadintą US - Baltic Foundation vardu.

- Kaip pradėjote, ir per praėjusius penkerius metus į kokios apim-

ties organizaciją JAVBF išaugo?

- Deja, pradėjome be jokio pradinio kapitalo, jei neskaityti mano namų ir tėvų nupirkto kompiuterio ir printerio. Mėgstu sakyti, kad JAVBF prasidėjo kaip "gera idėja su tuščiu kompiuterio ekranėliu". Žiūrint į mūsų ambicingus tikslus ir planus, - tai buvo nerealu, jei nebeprotiška. Bet tada Lietuvoje buvo revoliucijos metai, mums entuziazmo netrūko, o prakaito negailėjome. Pradėjus nuo nulio, pereitais metais per fondo išdą praplaukė beveik milijonas dolerių. Šiais finansiniais metais numatome pusantro milijono dolerių sąmatą.

Su tarnautojais pradėjome kaip ir su pinigais. Pirmaisiais metais turėjome pulką puikių idealistų amerikiečių studentų iš Californijos ir Pietų Californijos universitetų. Nė vienas nebuvo baltų kilmės ir nė vienas negavo nė cento už darbą. Lietuvoje vykstanti revoliucija juos atvedė pas mus. Šie stažuotojai padėjo paruošti pirmuosius prašymus dotacijoms ("grant proposals"), ir iš amerikiečių šaltinių mūsų projektams vykdyti atėjo per 100,000 dolerių. Šiandien Washingtono įstaigoje turime penkis pilno laiko tarnautojus ir po du mūsų raštinėse - Vilniuje, Rygoje ir Taline. Washingtono ir Baltijos valstybėse turime nemažą savanorių, studentų ir stažuotojų.

- Suprantu, kad ne paskolas gaunate iš amerikiečių finansinių šaltinių, o tartum "dovanas" - Lietuvos, Latvijos ir Estijos atkūrimui po baisių naikinančių okupacijų.

- Taip. Amerikoje yra daug turtingų fondų, firmų ir kitų organizacijų, kurios duoda "dovanas" (Lietuvoje rodo vartojama "dotacijos" žodis) įvairiom programom sveltumoje kraštuose vykdyti. Mažoje apimtyje tą daro mūsų Lietuvos Fondas. Reikia mokėti prieiti prie tų finansinių šaltinių ir pristatyti patrauklius projektus, kuriuos jie norėtų finansuoti. Tie projektai turi būti gerai paruošti, kad įtikintų tuos "šaltinius" jų svarba.

Pradžioje visus prašymus ruošdavau pats, studentams talkinant. Dabar dirba visi mūsų tarnautojai, o kartais pasamdomi trumpalaikiai specialistai. Bet visų tų projektų paruošimo darbas yra investicijos, kurias mes daug kartų padauginame. Žinome, tas "dovanas" reikia labai

sąžiningai administruoti ir atskaityti už kiekvieną centą pagal iš anksto pateiktą sąmatą. Kasmet daroma profesionalių auditorių firmos revizija, kuri pateikia JAVBF direktorių tarybai.

- Jei gaunate nemažas sumas, kaip, pavyzdžiui, neseniai konkurso keliu laimėjote virš poros milijonų (sveikinim!), tai kodėl reikia lietuvių, latvių ir estų smulkesnių aukų? Jei ne tūkstantinėmis, tai bent šimtinėmis?

- Atsakyčiau šitaip: dotacijos yra gaunamos JAVBF-do projektams remti, o ne organizacijai išlaikyti. Bet projektai negali būti vykdomi be organizacijos. Juk reikia raštinių, kompiuterių, tarnautojų, trumpalaikių specialistų, finansų administratorių, revizorių. O kur telefonai, fakasai, kelionės. Tokių išlaidų iš "dovanų" padengti negalima. O be tokių išlaidų ir "dovanos" neateina. Didesni ir mažesni aukotojai, o jų jau yra apie 3000, sudaro pamatus projektų rūmams statyti. Kiekvienas architektas pasakytų, kad dangoraižis statomas tik ant stiprių pamatų.

- Žaviuosi, Linai, Tavo ryžtu, darbštumu, kūrybine išmintimi. Norėčiau pati kuo nors prisidėti. Ar pagelbėtų mažesnės aukos, moralinė parama ar kokie kiti būdai?

- Ačiū, mieloji Rašytoja. Jau kalbindama mane, teikiate moralinę paramą. Esame visuomeninė, ne pelno siekianti organizacija, tad visuomenės užnagaris labai reikalingas. Džiaugiamės kiekviena, kad ir mažiausia auka. Kiekvieną aukos dolerį padauginame maždaug penkiolika kartų iš kitų šaltinių.

Kokie šių dienų konkretūs JAVBF darbai?

- Projektų ir darbų netrūksta. Visose Baltijos valstybėse įkūrėme Savivaldybių mokymo centrus, kur vyksta nuolatinis savivaldybių darbuotojų treniravimas. Jau tūkstančiai kursų ir seminarų yra baigę. Taip demokratija ugdoma iš šaknų - miestų, rajonų ir miestelių, o ne valdoma iš centrų, kaip komunistinėje sistemoje.

Kauno Technologijos universitete prieš metus įkūrėme ir išlaikome visuomeninių mokslų institutą, kur ruošiami kvalifikuoti savivaldybių darbuotojai ir Lietuvos ateičiai vadai.

(Pabaiga ateinančiame numeryje)

Žmogus - judanti kryžkelė

(atkelta iš 3 psl.)

trokšdamas atvykti pas jus, aš apsilankysiu, keliaudamas į Ispaniją" (Rom 16, 17 - 23).

Laiškas romiečiams

Apaštalas Paulius rašė laišką Romos krikščionių bendrijai, kuri buvo ne jo įsteigta ir su kuria jis beveik neturėjo asmeniškų ryšių. Labai galimas dalykas, kad Apaštalo bičiuliai Akvilas ir jo žmona Priskilė, imperatoriaus Klaudijaus išguiti iš Romos, - jie minimi Luko apaštalo darbai (žr. Rom 16, 3). Rašydamas Romos krikščionims, Apaštalas norėjo ne tik juos supažindinti su savo būsimais planais, bet ir aptarti savo skelbiamą Evangeliją bei savąją Dievo tautos sampratą. Taigi jis ieškojo bendros kalbos su romiečiais, "o nebandė taisyti jų tikėjimą. Apie tai jis užsimena laiško pradžioje ir pabaigoje: "Aš trokštu jus pamatyti, kad galėčiau jums perduoti šiek tiek dvasinių dovanų jums sustiprinti, tai yra drauge pasiguosti bendru jūsų ir mano tikėjimu" (Rom 1, 11 - 12). "Aš pats, mano broliai, esu tikras, kad esate kupini gerumo, pilni tikro pažinimo ir mokate vieni kitus perspėti. Aš jums parašiau kiek perdrąsiai norėdamas jums tai priminti ir remdamasis man Dievo suteiktąja malone" (Rom 15, 14 - 15).

Užtat nenuostabu, kad Laiškas romiečiams yra nuosekliausias ir darniausias iš visų mus pasiekusių apaštalo laiškų. Parašytas jo apaštališkos veiklos užsklandoje, jame susumuojama apaštalo Pauliaus Evangelija - Geroji Naujiena - "Dievo galybė išgelbėti kiekvienam tikinčiajam..."

Pagonys ir žydai bėdoje

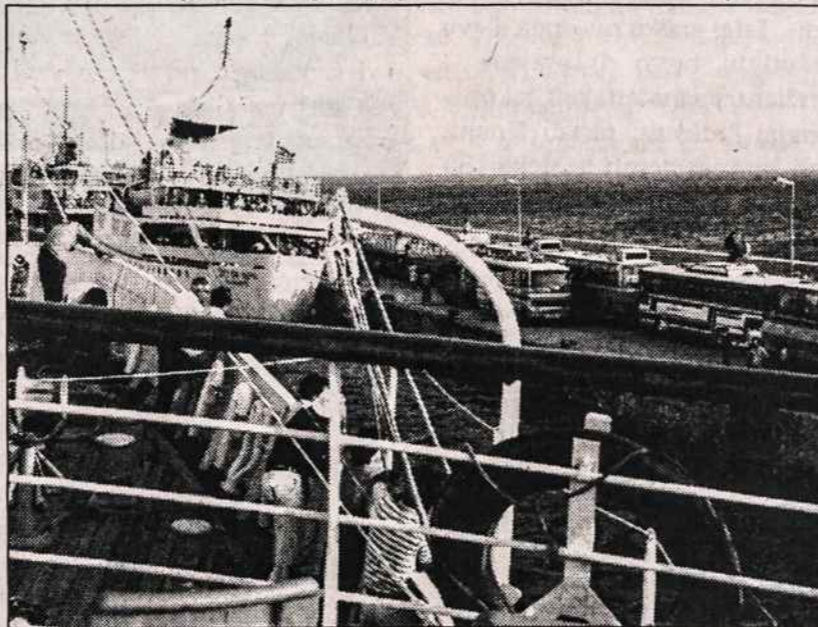
Anot Apaštalo Pauliaus, žmonija ir pagonys ir žydai - be tikėjimo į Kristaus atėjimą yra liūdnoje būklėje, nes Dievas yra "ant jų įpykęs" (Rom. 1,18). Dievas yra "ant jų įpykęs", nes kenčia dėl dalykų, kurių jų gyvenime neturėtų būti. Dievas pyksta dėl žmogaus susikurtos kančios būklės, kurios neturėtų būti, ir kalbina jį grįžti prie dalykų, kurie turėtų būti.

Pagonys pažinojo Dievą - jo amžina galybę ir dievybę - ir laikė

save išmintingais, bet Dievu jo nepripažino. Būdami iškilūs politinė, menine, filosofine ir etine išmintimi, jie neišvengė dorovinio nuosmūgio. "Pažinę Dievą, jie negarbino jo kaip Dievo ir jam nedėkojo, bet tuščiai svarstydami paklydo, ir neišmani jų širdis aptemo. Girdamiesi esą išmintingi, tapo kvaili" (Rom. 1, 21 - 22). Žmogus, būdamas apdovanotas protu ir sąžine, gali pažinti Dievą. Kūrinija yra Dievo galybės veidrodis, "Daryk gera, venk pikta" - yra judrus šnabždesys žmogaus širdyje. Šis žmoguje gimęs šnabždesys darė žmogų atvirą Dievo šventumui.

Apaštalui rūpi prašnekinoti nuostabas ir bėdos jausmą žmoguje. Dievas nori ne tik būti pažintas, bet ir Dievu pripažintas, ne tik protu gvildinamas, bet ir visa širdimi tikimas, pagarbiai bijomas, garbinamas ir mylimas. Smerktinas pagonijos Dievo nežinojimas ir dorovinis pakrikimas reiškėsi sudievinimu kūrinijų, turėjusių būti pakopomis į Dievą bei garbinimu gamtos jėgų, žvaigždžių, keturkojų, dailės darbų, proto laimėjimų, valstybės ir imperatoriaus.

Pagonis, anot Apaštalo, užtemus Dievui jo gyvenime, nepajėgia net būti žmogumi ir elgtis pagal savo orumą. Kai žmogus save

Palaion Fenerono uostas. autobusai atveža turistus, o laivai juos plukdo į salas - Hidrą, Poros, Egina.

padaro dievu, jis ne tik netenka savyje įdiegto Dievo paveiklo, bet sunaikina ir savo žmogiškumą. Apaštalo pagonijos apkaltinimas tampa perdėm ryškus lankant Graikijos bei Artimųjų Rytų muziejus. Ten nūdien gali matyti stabus, aptemdžiusius žmonių širdis. Kadangi jie nesirūpino pažinti Dievą, tai ir Dievas - santūrusis Kūrėjas - leido jiems vadovautis "netikiesiu išmanymu ir daryti, kas nepridera" (Rom 1,28). Apaštalas susumuoja pagonijos esmę: "... neprotingi, neištikimi, bemeilės, negailestingi" (Rom 1,31). Senasis pagonijos pasaulis žlugo, nes nepripažino Kūrėjo, kuris myli savo kūrinijus; pagonių pasaulis rėmėsi azijiniu savavaliu despotizmu - mažuma, valdančia vergų masę.

Atėnų Areopage Apaštalas Paulius buvo patyręs graikų išminčių patyčias. Laiške romiečiams jis pašaukia ne tik graikus, bet ir žydus į Dievo teisumą. Be proto ir sąžinės, žydai turėjo dar kitą vadovą pas Dievą: apreiškimą, Mozės mokymą, pranašus, šventuosius Raštus ir Mesijo pažadą. Betgi dabar su širdgėla primena jiems: "Esi nepateisinamas, kad ir kas būtum, žmogau, kuris mėgsti teisti kitus. Juk teisdamas kitą, pasmerki save, nes ir pats tai darai, už ką teisi" (Rom 2, 1). Ką Apaštalas turi galvoje, rašydamas "Esi nepateisinamas, žmogau...", paaiškėja tolesnė laiško eilutė: "Aure tu vadiniesi žydas, pasikliauji įstatymu ir giriesi Dievu. Tu pažįsti jo valią ir, įstatymo pamokytas, išmanai, kas geriau. ...Tai kodėl, mokydamas kitus, nepamokai pats savęs?" (Rom 2, 17 - 18.21). Taigi tie dalykai, turėję vesti žydus į išganymą, tapo jiems kliūtimi priimti Dievo Mesiją. Mozės įstatymas nebuvo išganymo, bet auklėjimo priemonė. Anot apaštalo Pauliaus, judaizmo tragedija yra Mozės įstatymo nesupratimas.

Žydu manymu, pats Mozės įstatymas juos išganė. Apaštalo mokymu: "Prieš ateinant tikėjimui, mes buvome įstatymo galia įkalinti, kad lauktume apsiereiškiant tikėjimo. Taigi įstatymas buvo mūsų auklėtojas, vedęs į Kristu, kad mes būtume tikėjimu nuteisinti. Tikėjimui atėjus, mes jau nesame auklėtojo globoje. Juk jūs visi tikėjimu esate Dievo vaikai Kristuje Jėzuje. Ir visi, kurie esate pakrikštyti Kristuje, apsilvokite Kristumi. Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters: visi jūs esate viena Kristuje Jėzuje! O jei priklausote Kristui, tai esate ir Abraomo palikuonys bei paveldėtojai pagal pažadą" (Gal 3, 23 - 29).

(Bus daugiau)

St. Peterburgo R. Kalantos šaulių kuopos išvyka į Lietuvą

Liepos 8-tos rytą 47 šauliai/ės ir jiems prijaunantys St. Peterburgo ir apylinkių lietuviai, kuopos vado A. Gudonio vedami, sėdome į autobusą ir leidomės link Orlando. Visų nuotaika gera, kol, pasiekę Orlando, sužinojome, kad mūsų lėktuvas į Amsterdamą vėlinsis 7 valandas. Gera vakarienė greitai nuotaiką kiek pataisė; į patogų "Marinair" lėktuvą sėdome su šypsenom veiduose ir 8-į su viršum valandų kelionę per Atlantą praėjo be nuotykių. Nuotaiką pakėlė žinia, kad Lietuvos avialinijų lėktuvas mūsų laukia Amsterdame.

Paminklę sustingusias kojas, sėdome į "nuosavą" lėktuvą ir, lietuvaičių palydoviu aptarnaujami, po 2 valandų nusileidome Vilniuje, kur mūsų laukė Kauno šaulių parūpintas autobusas. Po keletos minučių su giminėmis, leidžiamės į Kauną. Čia, prie "Baltijos" viešbučio, mus pasitiko grupė vietos šaulių, paskirstė kambarius viešbutyje. Mūsų apsaugai autobuse ir viešbutyje budi šaulių sargyba.

Pirmadienį, Eug. Rūko vedžiam, aplankėme Karo Muziejų, pilį, keletą bažnyčių; pietavome "Tulpės", buvusiam "Konrado" restorane.

Antradienį prie mūsų grupės prisijungė keletas šaulių iš Chicago, kurių vadovo elgesys įnešė trintį kelionių metu.

R. Kalantos kuopos valdyba

(trūko tik kasininko), susitikome su Lietuvos šaulių sąjungos, Kauno šaulių kuopos ir Tremtinių Sąjungos vadovais.

Trečiadienį aplankėme VRM 1-mo pulko karius. Po šaunaus parado, jie mums pademonstravo apmokymo ir darbo techniką, parodė kur "gyvena" ir pavaišino kareiviškais pietumis bei alučiu. Tą pačią dieną dar aplankėme Pažaislio bažnyčią ir vienuolyną, konsekruotą 1712 m.

Penktadienį aplankėme Ariogala, buvome maloniai priimti Kelmės mero, aplankėme partizanų kapus ir šaulių Sąjungos įsteigėjo Vlado Putvinskio - Putvio kapą Šimkaičiuose.

Liepos 15-tos rytą autobusu pasiekėme Veiverius. Iškilmingose pamaldose dalyvavome su vėliavomis. Pamokslą sakė prel. A. Svarinskas. Po pamaldų vėliavų tarnybos buvome susodinti į šešis, po pora gražių arklų fajetonus, kurie mus nuvežė prie "Skausmų kalnelio", ant kurio pastatytas R. Kalantos šaulių kuopos aukomis paminklas žuvusiems Lietuvos partizanams pagerbti. Paminklą šventino Veiverių klebonas K. Skučas, kalbėjo R. Kalantos šaulių kuopos vadas A. Gudonis, prof. V. Landsbergis, R. Smetona, B. Gajauskas, prel. Svarinskas, poetas Genys ir kiti. Po ceremonijų buvome parvežti į sale, kur įvyko puota iškilmių dalyviams ir svečiams.

Iš kairės: 2 neatpažinti šauliai, A. Gudonis, prof. Vytautas Landsbergis, M. Barius.

Paminklas liko ant kalnelio, matomas toli iš visų pusių.

Kitą dieną lankėme Anykščius. Naktį prie Puntuko vyko programa Dariaus ir Girėno skrydžiui per Atlantą prisiminti. Šimtai žvakučių mirgėjo lakūnų eulogijos, himno bei giesmių metu. Žvakutėms užgesus, minia išnyko tamsoje.

Po sunkios nakties Anykščiuose (nebuvo vandens) pasiekėme Panevėžį, kur mus pasitiko meras ir šaulių kuopos vadovai. Turėdami keletą valandų laiko iki numatytos puotos, leidomės šiauliu link, bet blogas oras neleido mums aplankyti Kryžių kalno. Grįžome atgal į Panevėžį,

dalyvavome mūsų garbei suroštosse vaišėse. Buvo pasidžiaugta, kad į šaulių eiles stoja jaunimas, bet daug karčių žodžių buvo pasakyta dabartinės Lietuvos valdžios adresu.

Dar buvo aplankyta Klaipėda, Nida, Juodkrantė, Palanga, Utena, Zarasai, Druskininkai, Kernavė. Visur buvome maloniai priimti, pavaišinti.

Dalyvių skaičiui sumažėjus, liepos 25 d. išsiskirstėme, sutarė visi susirinkti Vilniaus aerouoste rugpjūčio 10-tos rytą.

Susirinkome visi, išskyrus V. Augustiną ir dar vieną senuką, kurie pasilikę gyventi Lietuvoje. Kelionė į namus nebuvo labai

patogi, nes Vilniuje nedavė progos atsiveikti su mus atlydėjusiais giminėmis, o Amsterdame teko žygiuoti mylias kelio dėl netikusio aerouosto išplanavimo. Orlando, FL, kai kas prasnaudė savo lagaminus, o muitinė kamavo kelis kart tikrindama dokumentus. Pagaliau, po ilgos kelionės autobusu, pasiekėme savo namelius. Ne be reikalo kažkas autobuse užtraukė: "Nameliai mano brangūs, man visur patogiu, bet niekur nėra taip patogiu, kaip po jūsų stogu".

Mums brangi Lietuva liko ten, toli už Atlanto, o čia mums liko tik prisiminimai.

P. Jančiauskas

Chicago "Lituanicos" futbolininkai laimėjo aukso medalius

Iš V-jų pasaulio lietuvių sporto žaidynių, kurios vyko liepos 30 - rugpjūčio 5 dienomis Lietuvoje, "Lituanicos" futbolo komandos žaidėjai grįžo pasipuošę aukso medaliais. Tai buvo vienintelė užsienio lietuvių komanda, kuri žaidynėse pelnė aukščiausius apdovanojimus.

Tiesa, "Lituanicoje" kaip ir kai kuriose kitose užsienio lietuvių įvairių šakų komandose, matėsi dalis talkininkų iš Lietuvos, kadangi ne visi futbolininkai dėl įvairių priežasčių galėjo leisti į tolimą kelionę. Dalis žaidėjų prisijungė iš kitų JAV miestų, o penki buvo rasti Lietuvoje. Du iš jų "Lituanicai" parūpino anksčiau į Lietuvą nuvykęs chigagietis Marius Vygantas, kuris, besitreneriuodamas Vilniaus "Panerio" komandoje, prikalbino du tos komandos jaunuolius per žaidynes išjungti "Lituanicon". Kitas talkininkas buvo iš Kaliningrado. Tai - Algirdas Dobilas, kuris pats pareiškė norą prisijungti prie "Lituanicos".

Žaidynių futbolo vadovybė, nesitikėdama tokio gero "Lituanicos" pasirodymo, komanda priskyre prie veteranų. Čia ji neturėjo jokio vargo susitvarkyti su varžovais: pirmose rungtynėse ji įveikė Šiaulius 7 - 1, o finale - Klaipėdą 5 - 0. Daugiausia įvarčių įmušė "Lituanicos" ir St. Xavier universiteto žvaigždė - Virgis Žuromskas (5). Po du įvarčius pelnė Michigano un-to lyderis Audrius Penkauskas ir Baltimorės miesto atstovai - Mykolas ir Audrius Veliuonos. Vieną įvartį pridėjo chigagietis Marius Vygantas.

Chigagiečiai buvo pareiškę norą varžytis su vyrų grupės nugalėtojais, bet tam pritrūko laiko. Tačiau žaidynių uždarymo dieną - rugpjūčio 5-ąją mūsiškiai Kaune sužaidė draugišką rungtynes su viena iš geresniųjų Lietuvos profesionalų vienuolių - Kauno FK "Kaunu". Žinoma, profesionalams jie turėjo nusileisti 7-0.

"Lituanicos" komandai išvyko-

je vadovavo Gediminas Bielskus ir Albertas Glavinskas, kurių rūpesčiu ir sumanumu lengvai iškovoti aukso medaliai apie ką niekas Chicagoje ir Lietuvoje nespavo. Tiek šie vyrai, tiek kiti komandos nariai buvo labai patenkinti gražiu priėmimu Lietuvoje, išpūdinga žaidynių atidarymo programa, kuri, jų teigimu, prilygo televizijoje matytiems ankstesnių olimpiinių žaidynių atidarymams. Jaudinantys buvo asmeniškai susitikimai, bendravimai su kitais sportininkais ir artimaisiais, kas ilgai neišblės iš atminties.

Iš žaidynių grįžusieji (dauguma parvažiavo rugpjūčio 13 d.) parsivežė ne tik gerus išpūdžius bei aukso medalius, bet ir video įrašų ir nuotraukų, ką vėliau galės pamatyti platesnė publika.

E.Š.

Kreipimasis

Gerbiamieji,

Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos vardu kreiptuos į apylinkių pirmininkus ir pirmininkes su prašymu prisidėti prie Kultūros tarybos žodinės istorijos projekto įgyvendinimo. Mes norime užfiksuoti mūsų egzodo pergyvenimus, paliekant Lietuvą, gyvenant Vakarų Europoje karo ir pokario metu, ir įsikuriant Jungtinėse Amerikos valstijose (JAV). Šie pokalbiai bus įrašyti į magnetofono kasetes, perrašyti ir laikomi archyve, kur jie bus prieinami mokslininkams ir istorikams su pašnekovu sutikimu.

Šio žodinės istorijos projekto įgyvendinimui reikalinga sudaryti sąrašą potencialių pašnekovų, į kuriuos galėtume kreiptis ir susidaryti pilnesnį mūsų išsivijojimo vaizdą. Chicagoje jau pradėjome įrašinėti pasikalbėjimus, bet svarbu įtraukti pašnekovus iš kitų JAV vietovių, iš visų visuomenės sluoksnių ir įvairių patirčių (pav., ne vien išvažiavusius 1944 metais ir ne vien karo ir pokario metu gyvenusius Vokietijoje ir t. t.)

Taiigi, labai prašom Jūsų tal- kas. Prašom sudaryti sąrašą Jūsų

Washington, DC

Lietuvių pamaldos Švč. Mergelės Marijos gimimo šventės ir taip pat Šiluvos koplyčios įkūrimo sukaktuvių paminėjimui įvyks rugsėjo 17 d., 2 val. popiet, National Shrine of the Immaculate Conception bazilikoje. Šv. mišių metu giedos Nerija Linkevičiūtė - Kasparienė ir Baltimorės lietuvių choras "Daina". Washingtono, Baltimorės ir tolimesnių vietovių lietuviai prašomi gausiai dalyvauti.

Primenama, kad vėliausia informaciją apie Washingtono lietuviškų organizacijų veiklą galima gauti skambinant: tel. (703) - 524 - 5878.

Lietuvos Nacionalinio simfoninio orkestro pasisekimas Europoje

Trečią savaitę Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras ir dirigentas Juozas Domarkas keliauja po Europą. Surengti penki koncertai pilnutėlėse Ludvigsburgo Vokietijoje, Liublijanos Slovėnijoje, Vilačo ir Vienos Austrijoje vasaros festivalių salėse. Trys programos griežtos su legendiniu rusu violončelininku Mstislavu Rostropovičiumi.

Fenomenalus šio muzikanto Antono Dvoržako Koncerto atlikimas - visur sukeldavo publikos susižavėjimą. Didžiulėje beveik 2000 vietų Vienos "Konzerthaus" salėje netilpo visi, norintys išgirsti vieną geniausių mūsų laikų muzikų ir Lietuvos orkestrą.

Pasak maestro Juozo Domarko, sunku nustebinti ką nors kelis dešimtmečius gyvuojančiuose festivaliuose. Tačiau Lietuvos orkestro pasisekimą liudijo publikos reakcija.

AGEP

apylinkės narių 65 metų ir su virš amžiaus, kurie galėtų dalyvauti šiame projekte. Gavę sąrašus, mes į juos kreipsimės asmeniškai su trumpa preliminarine anketa. Prašom atsiųsti jų vardus, pavardes, adresus ir telefono numerius man šiuo adresu: Laima P. VanderStoep, 6115 N. Forest Glen Ave., Chicago, IL 60646, tel. (312) 545 - 5062.

Kultūros taryba taip pat nori suieškoti, sukatalaguoti ir zmelkti į vieną archyvą privačių žmonių jau įrašytus ir neatspausdintus prisiminimus. Mes originalą (arba užrašytą arba įkalbėtą) duplikuosim ir jį gražinim pašnekovui, jei pageidaujama. Būtų labai gaila, jei šie prisiminimai nebūtų išsaugoti.

Taip pat norime surinkti išlikusias to laikmečio nuotraukas, pav. bėgimo metu (jei tokių būtų), pokarinio ir stovyklinio gyvenimo ir kelionės į JAV metu.

Nuotraukas per fotografuosime ir originalus gražinsim savininkams, jei bus pageidaujama.

Prašom šias mintis paskelbti Jūsų apylinkės narių tarpe. Jeigu

atsiras žmonių, kurie norėtų prisidėti prie šio archyvo sudarymo, įtraukdami savo jau užfiksuotus prisiminimus ir nuotraukas, prašykite, kad kreiptusi į mane anksčiau nurodytu adresu.

Iš anksto širdingai dėkoju Jums už sąrašus ir už Jūsų prisidėjimą prie mūsų išsivijojimo istorijos surinkimo. Kol dar ne per vėlu, turim pasirūpinti savo istorijos papildymu ir išsaugojimu.

Su Pagarba,

Laima Petrauskaitė - VanderStoep
Žodinės istorijos projekto vadovė

-- Lietuvos narystės NATO klausimas tikrai nebus išspręstas iki 1997 metų, - praneša naujienų agentūra Reuter iš Londono. Vakarų diplomatai skeptiškai žiūri į Baltijos šalių galimybes tapti NATO narėmis, pirmiausia, dėl svarbios Rusijos pozicijos šiame klausime. Vakarai nenori, staigiai plėsdami NATO, supykinti Rusijos ir išjudinti strateginio balanso Europoje.

-- Dr. Vydūno premija, organizuojama Mažosios Lietuvos Fondo, paskirta Vilniaus universiteto prof. dr. Domui Kaunui (5000 dol.). Antroji premija po 1500 dol. skiriama muzikologei Danutei Petrauskienei ir Klaipėdos universiteto docentui Albertui Juškai. Vertinimo komisija: Vilius Pėteraitis, Jonas Dainauskas, Vytautas A. Jonynas, dr. Birutė Baltrušaitytė, dr. Audronė Kaukienė. Premijos bus įteiktos rugsėjo 3 d. Chicagoje, per Mažosios Lietuvos Fondo metinį susirinkimą.

-- Vincas Kolyčius, iš Toronto, Ont., Kanados, kalbės tema "Krikščionybės 2000 metų jubiliejus ir mes" Ateitininkų studijų dienose rugsėjo 2 d. "Dainavos" stovyklavietėje, Manchester, MI.

-- St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo valdyba patvirtino Kleofą Gaižauskienę naujose klubo direktorės pareigose. Prieš tai laikinai šias pareigas ėjo Angelė Karnienė.

-- Atlantoje, GA, 1996 m. vyksiančios olimpiados metu rengiamoje tarptautinėje parodoje dalyvaus ir Lietuva. Paroda vyks Cobb Gallery Center, Atlanto šiaurinėje dalyje. Parodos parengiamajam darbui Lietuvoje vadovaus LITEXPO direktorius Aloyzas Tarvydas, o JAV-ose - clevelandietė Ingrida Blublienė.

-- Solistė Aldona Stempužienė koncertuos Santaros - Šviesos federacijos 42-me suvažiavime, vyksiančiame rugsėjo 7 - 10 dienomis Camp Ronora, Watervliet, MI.

-- Vytauto Landsbergio, Jr., Lietuvoje sukurtas video filmas "Baladė Daumantui" buvo rodomas Lietuviškų studijų savaitėje, vykusiame Dainavoje. Jis filmą demonstravo rugpjūčio 25 d., rezistencijai prisiminti surengtame vakare.

-- Vaiva Vėbrautė, APPLE organizacijos pirmininkė, ir šią vasarą praleido kelias savaites Lietuvoje su tenyškiais mokytojais. Ji Ateitininkų studijų dienose, kurios vyks Darbo dienos savaitgalyje Dainavos stovyklavietėje, rugsėjo 2 d. kalbės tema: "Bendravimas su Lietuva pagalbos atžvilgiu".

-- Teodoras Blinstrubas, Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro Chicagoje direktorių tarybos narys, centro bibliotekai padovanojo tarpkarinėje Lietuvoje leisto "Židinio" kultūros žurnalo komplektą ir daugiau vertingų leidinių, kurių dalis bus persiųsta į Lietuvą per Nacionalinę M. Mažvydo biblioteką Vilniuje.

-- Lietuvių dienas rugsėjo 30 - spalio 1 dienomis rengia Los Angeles LB apylinkės valdyba. Iškilmės vyks Šv. Kazimiero lietuvių parapijos patalpose ir kieme. Sudarytas rengimo komitetas, kuriam vadovauja jaunieji: Paulius Gražulis, Raimonda Kontrimienė, Živilė Tomkutė. Treti metai LB apylinkei sumaniai vadovauja Liuda Avizonienė.

-- Organizacijos "Languedoc - Lituanie" kvietimu Prancūzijoje viešėjo Vytautas Landsbergis, kuris skaitė paskaitą apie Lietuvos konstituciją Montpellier Teisės fakultete. Šios draugijos iniciatyva buvo suorganizuota paskaita apie M. K. Čiurlionio kūrybą.

-- Colorado apylinkėje lietuvių kalbos pamokos prasidės spalio 1 d. Registruotiis galima, skambinant Dariui Daubarui: 770-5881 arba Arvidui Jarašui: 427-3394.

Philadelphijos Lietuvių Kultūros klubo nariai pasirodo per Talento vakarą XXIX-ojoje Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje rugp. 6 - 13 d. Dalyvavo 100 su viršum asmenų, o iš Philadelphijos labai gražus būrys mokytojų, jų šeimos narių ir besimokančių lietuviškai. Juozas Kasinskas (iš k.) kas ryt pravedavo kinietiška "tai chi" mankštą. Už jo dainuojantis Bronius Krokys yra buvęs ilgametis lietuviškai besimokančiųjų mokytojas, šioje kasmetinėje stovykloje.

R. Kubiliūtės nuotrauka

Skaitytojai rašo
"Darbininkui"

➤ Pavardėse, varduose pasimetus

Ponios Jadvygos Damušienės laiškas ("Darbininkas", 1995-VIII-18) apie sumaišytas Lietuvos prezidento Dr. Kazio Griniaus ir filosofo Dr. Juozo Girniaus pavardes man priminė kelis mano paties patirtus susimaišymus. Prašau juos paskelbti, kad skaitytojai nestebėtų K. Griniaus ir J. Girniaus pavardžių painiojimu. Čia nieko nustačius.

Tai, žinote, mano pirmoji žmona mane paliko, taip sakant, išsiskyrė. Po kiek laiko vedžiau vėl. Grįžus iš povestuvinės kelionės Nr. 2, susapnavau savo pirmąją žmoną. Ji mane kad bučiavo, kad mylavo - net kvapą man užėmė, širdis beveik sustojo... O aš, ir sapnuodamas žinau, kad esu vėl vedęs... Bet ką darysi: šitaip dar niekad nebuvau myluotas. Per miegus pradėjau šaukti: "Maryt, Maryt, tu pasiutai! Bučiuok toliau, tik leisk atsikvėpti!" Tada pabudau, žmonos Nr. 2 judinamas ir kalbinamas: "Balandėli, balandėli! Čia aš, tavo Marytė... Nešauk, kaimynus pažadinsi!" Praplėšęs akis, labai apsidžiaugiau, kad abi mano žmonos buvo Marytės: ką būčiau daręs ir sakeš, jei, kaip su Grinium ir Girnium, viena jų būtų buvus Kazė, o kita Juzė?

Arba vėl, jau nepriklausomybę atgavus, rašiau straipsnį apie okupacijos metų tautos vadus. Kaip ten išėjo sumaišiau Brazaičio ir Brazausko pavardes... Žinot, visaip atsitinka, ypač dar kai Ambrazevičius pasidarė Brazaitis arba iš komunistų partijos - LDDP. Taip ir mano straipsnyje išėjo, kad Juozas Brazaitis, Lozoraitis rinkimuose nurungęs, po visą pasaulį važinėjo, stribus ir partizanus į vieną duobę laidojo, jiems bendrą paminklą statė, o Algirdas Brazauskas sukilimui prieš bolševikus vadovavo, buvo Laikinosios vyriausybės galva ir frontininkų vadas, VLIK'o narys ir "Darbininko" redaktorius. Kažkodėl laikraštis to ano straipsnio nespausdino, tai apie jį ir laiškų redakcijai nebuvo.

Štai, ne taip jau seniai, nutariau į Lietuvą nusiųsti dolerių habilituotų karių veteranų akademijai.

Tačiau, rašydamas čekį, padariau mažą, mažą klaidelę: parašiau ne "Veteranų akademijai", bet "Veterinarijos akademijai"... Kai iš veterinarų gavau padėkos raštą, buvo per vėlu klaidą taisyti. Man pranešė, kad už mano atsiųstus pinigų akademija Lietuvos prezidento Brazaičio karietai išaugins ketvertą eiklų žirgų.

Kai šitaip atsitinka, tai kas čia tokio, sumaišius Girniaus ir Griniaus pavardes? Ar dėl to verta redakcijoms laiškus rašyti?

Antanas Dundzila
McLean, VA

Bostono lituanistinėje mokykloje vėl klegės vaikų balsai

Šiais metais mokyklos atidarymas bus rugsėjo 16-tą dieną, šeštadienį. Registracija vyksta nuo 9 - 10 val. 10-tą valandą kun. Kontautas aukos mišias, paskui vaikai turės progos užvalgyti. Nuo 11:30 iki 1 val. vaikai bus klasėse. Viskas vyksta mokyklos patalpose, St. Mary of the Hills mokykloje, 250 Brook Rd., Milton, MA.

Į mokyklą priimami vaikai nuo 3 metų. Šiais metais veikia klasės nuo lopšelio ligi 10-to skyriaus. Šalia gramatikos, literatūros, istorijos ir geografijos, vaikai lanko tautinių šokių bei dainavimo pamokas. Metų bėgyje vyksta knygų skaitymo maratonas, Šv. Kalėdų eglutė, Vasario 16-tos paminėjimas, Užgavėnių blynų balius, margučių ritinėjimas ir iškilmingas mokslo metų užbaigimas. Visi mokyklos mokiniai dalyvauja programoje.

Turime gražų saugų kiemą, kuriame vaikai gali pasportuoti, saugiai palakstyti. Džiaugiamės savo mokytojais, tarp kurių yra nemažai veteranų, praturtinančių mokyklą savo plačiu patyrimu, taip pat ir naujesniais mokytojais, tarp kurių nemažas skaičius yra senesniai atvykę iš Lietuvos ir nuoširdžiai dalinasi savo šviežiomis žiniomis su mumis. Mūsų tėvų komitetas prižiūri, kad kiekvieną šeštadienį būtų budėtojų, paruošiančių kavą, kuria pasigardžiuoja ne vienas iš tėvelių, atvežęs vaikus. Taip pat tėvų komitetas organizuoja Kalėdinę eglutę ir Užbaigimą ir prisideda prie kitų programos punktų.

Mes Bostone esame labai patenkinti savo jautia aplinka - mūsų mokykla yra viena didelė šeima, kurioje nuoširdžiai laukiami nauji rariai; taip pat puoselėjamas bendradarbiavimas savųjų tarpe. Esame svarbi Bostono bendruomenės dalis ir stengiamės joje aktyviai dalyvauti.

Daiva Navickienė
mokyklos direktorė

- Ko tu džiaugies? - klausia Jonas draugužio.

- Mano sūnus paaukštinimo susilaukė: du kartus už vagystę sėdėjo apskrities mieste, dabar į sostinės kalėjimą pateko.

Gydytojas ateina pas bičiulį ir randa jį gurkšnojantį konjaką.

- Taip! - daugiareikšmiškai sako jis, - Vadinas, tu neatsisakei spi-

ritėlio. O ar žinai, kuo tai gali baigtis? Pavyzdžiui, duokime dviem šunims tą patį maistą, bet vienam jų įpilkime į lėkštelę kiek vyno. Skrodimas parodys, kad maisto apytaka šuns, kuriam davė vyno, buvo lėtesnė, palyginti su to, kuris vyno negavo. Ką tai rodo?

- Tai rodo, kad vynas skirtas ne šunims!

Kaimo gydytojo sūnus važiavo su tėvu mašina, o vėliau pasakojė draugužiams:

- Iš pradžių tėtė aplenkė visas mašinas, o paskui mus aplenkė kažkoks ponas su motociklu. Jis sustabdė mus ir išrašė tėčiui receptą.

Kalbasi du draugai. Vienas gyrėsi: "Jeigu mudu su žmona susibaramė, tai mano žodis visada yra paskutinis".

Antras klausė: "Ir ką tu sakai?" "Aš atsiprašau".

"Darbininko" JUBILIEJINIAI KONKURSAI

"Darbininko" laikraštis, švęsdamas savo 80 metų sukaktį, skelbia atvirus novelės ir straipsnio konkursus.

Novelės konkursas lyrine tema "Laiškas draugei, draugui iš Tėvynės ar užjūriū". Šiam konkursui įvedama lyrinė epistoliarinė (laiško) forma. Novelės ilgis - 15-20 mašinėle (spausdintuvu) rašytų (dviguba interlinija) puslapių.

Straipsnio konkursas religine tema "Ko rūpintojėlis laukia iš mūsų". To pageidavo premijos mecenatas prel. dr. Juozas Prunskis. Straipsnio ilgis 12-15 mašinėle (spausdintuvu) rašytų (dviguba interlinija) puslapių.

Kiekvienam iš konkursų atskirai yra paskirtos sekančios premijos: I-a premija 300 dol. II-a premija 100 dol.

Dvi trečios po 50 dol.

Laikas iki konkurso pabaigos: lapkričio 1d. pašto antspaudo data ant gauto konkursui voko.

Kūriniai siunčiami konkursams įprasta tvarka, pasirašomi slapyvardžiu. Pridedamas uždaras vokas, pasirašytas slapyvardžiu, o jo viduje yra autoriaus tikroji pavardė, vardas, adresas, telefonas ir autoriaus užrašas "Leidžiu savo kūrinį išspausdinti Darbininke".

Vertinimo komisija kūrinų egzempliorių dalyviams negrąžina.

Siųsti šiuo adresu:

"Darbininko" novelės arba straipsnio konkursas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

SKELBIMŲ TAISYKLĖS "DARBININKE"

Skelbimų, užuojautų ir apmokamų žinių reikalais, norint paskelbti, skelbimus sustabdyti, arba norint sužinoti kainas ir kt., prašoma skambinti DARBININKO administracijai nuo pirmadienio iki penktadienio tel.: 718 827-1351, 9 v. r. - 4 v. v. Redakcija už skelbimų turinį nėra atsakinga.

DARBININKAS pasilieka teisę atsakyti spausdinti skelbimus, kurie, mūsų nuomone, netarnauja bendram skaitytojų labui. Taip pat nebus dedami skelbimai, kurie turės pornografinį pobūdį, arba tikslą suklaidinti, arba einantys prieš skaitytojų interesus.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

SEPTEMBER PICK-UP SCHEDULE

09/2 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
09/5 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
09/7 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	BALTIMORE, MD	4-5 PM
09/8 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
09/12 TUES	PUTNAM, CT	11-12noon
09/14 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
09/16 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
09/19 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
09/21 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
09/22 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
09/28 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
09/30 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$630 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$650 r.t.
One way to Vilnius \$440

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

PAPIGINTOS KAINOS

Šį RUDENĮ ir ŽIEMĄ
į VILNIŲ ir RYGĄ

- Prašome skambinti ir klausti mūsų kainų -

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- ☐ Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- ☐ Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- ☐ Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- ☐ Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- ☐ VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Jau baigiamas ruošti rudens konteinerių tvarkaraštis su konkrečiomis siuntinių paėmimo datomis įvairiuose miestuose. Kiekvienas Vilties siuntėjas šį tvarkaraštį su naujausia informacija apie Vilties veiklą gaus asmeniškai paštu. Kaip teko įsitikinti lankantis Lietuvoje, žmonių, kuriems reikalinga parama, Lietuvoje nemažėja.

Siuntinius rugsėjo mėnesį priimsime šiuose miestuose:

PUTNAM, CT	rugsėjo 7 d.	1 - 2 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	rugsėjo 7 d.	4 - 6 val. p.p.
LOWELL, MA	rugsėjo 8 d.	12 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	rugsėjo 8 d.	2 - 3 val. p.p.
NASHUA, NH	rugsėjo 8 d.	4 - 5 val. p.p.
WATERBURY, CT	rugsėjo 9 d.	10 - 11 val. ryto
HARTFORD, CT	rugsėjo 9 d.	12 - 2 val. p.p.
BROOKLYN, NY	rugsėjo 9 d.	12 - 4 val. p.p.
BRIDGEPORT, CT	rugsėjo 9 d.	7 - 8 val. p.p.
NORWOOD, MA	rugsėjo 11 d.	5 - 6 val. p.p.

Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Lietuvybės išlaikymo problema

Aurelija M. Balašaitienė

Š. m. rugpjūčio 6 - 13 dienomis JAV LB tarybos surengtos lituanistinių kursų tradicinės savaitės metu dalyvių sąrašuose neradau nė vieno asmens iš New Yorko miesto ar valstijos, bet jaučiu pareigą ir reikalą rytinio Amerikos pakraščio lietuvių supažindinti su tradicine 29-osios lituanistinių kursų savaitės idėja ir darbais. Kursams vadovavo energinga ir sumani JAV LB Švietimo Tarybos pirmininkė Regina Kučienė, talkininkaujama jau ketvirtus metus tas pareigas einančios Angelės Bailey, komendantė dr. E. Misevičiaus, pedagogės Jūratės Kroktytės - Stirbienės, ir eilės kitų. Jau daugelį metų į "Dainavos" stovyklavietę kas vasarą susirenka lituanistinių mokyklų vedėjai ir mokytojai, suvažiuoja kviesti paskaitininkai ir įvairių sričių specialistai - pedagogai su tikslu tobulintis, pasidalinti patirtimi, žiniomis ir padiskutuoti. Būtiną pabrėžti ir tai, kad dalyvių tarpe yra nemažas skaičius lietuvių kilmės Amerikos piliečių, kurie, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, nutarė grįžti prie savo šaknų, mokyti lietuvių kalbos ir net įsigyti Lietuvos pilietybę.

Paskutiniuoju metu užsienio lietuvių visuomenėje kyla su-

sirūpinimas lietuviybės išlikimu, jaudinamasi dėl lituanistinių mokyklų moksleivių skaičiaus mažėjimo, todėl ieškoma būdų tam nuosmūkiui sustabdyti. Iš Los Angeles atvykęs psichologas prof. dr. Algis Norvila jau kelinti metai iš eilės skaito turiningas paskaitas apie lietuviybės padėtį užsienio lietuviuose, medžiagą imdamas iš išsamių tyrinėjimų, jaunų žmonių apklausos ir savo patirties. Deja, jis turbūt pagrįstai pranašauja, kad lietuvių kalba ir kultūros apraiškos užsienio lietuviuose išliksiančios gal iki 2010 metų. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, tai graudi pranašystė, nes reikia atminti, kad senoji lietuvių imigrantų karta, į Ameriką atvykusi šio šimtmečio pradžioje ar net nepriklausomybės metais, nežiūrind jū menko išsilavinimo ir gerokai sudarkytos gimtosios kalbos, išliko lietuviška, įsteigė ir išlaikė lietuviškas parapijas, spaudą, choras, organizacijas. Tai nejaugi po Antrojo pasaulinio karo Amerikos krantus pasiekusi inteligentų karta turėtų pasiduoti nutautėjimui ir tolimesnes kartas pasmerkti visiškai asimiliacijai, be jokių lietuviškumo šaknų, kurių pagrinde yra kalba, tradicijos ir kultūra ir būtina pareiga tuos elementus perduoti ateinančioms kartoms.

Iš mokytojų savaitės prane-

šimų aiškėja, kad Amerikoje veikia 23 lituanistinės mokyklos, jų tarpe ir pereitą rudenį dvi naujai atidarytos Wisconsin ir Colorado valstijose. Tiesa, kad kai kur mažėja skyrių skaičius, bet mokyklos veikia ir stengiasi įtakoti tėvus, kad savo vaikus leistų į šeštadienio mokyklą, savaitgalį paaukoję savo šeimos lietuviškumui išlaikyti. Lietuvių Bendruomenė nuo pat isikūrimo rūpinosi lietuviškos kultūros gyvybe, įsteigė lituanistinių mokyklų tinklą, išleido vadovėlius, o dabar turi ypatingą dėmesį kreipti į jaunesnės kartos lietuvių tėvus, kurie, beveik pilnai išitraukę į Amerikos gyvenimą, darosi abejingi lietuviškam reikalui, nebekalba su vaikais lietuviškai, neragina juos įstoti į jaunimo organizacijas, nebeveža jų į lituanistines mokyklas. Reikia įtikinėti tėvus, kad jų pareiga yra likti ištikimiems savo protėvių kultūrai, kalbai ir istorijai, o tai neįmanoma be jų ir jų vaikų dalyvavimo lietuviškos visuomenės aplinkoje, kurioje pasireiškia visos gyvenimo sritys: ir sportas, ir šokis, ir daina.

Kitas lietuviybės renesanso elementas gali būti rastas naujų lietuvių ateivių bangoje. Tai daugumoje išsilavinę, išsiskolę, jauni žmonės su šeimomis, kurių išsiliejimas į čia jau seniai įsikūrusių lietuvių tarpą būtų labai naudingas. Deja, jie šalinasi, neišlieja į bendrą vietinių lietuvių veiklą ir kuria atskiras organizacijas. PLB pirmininko Bronio Nainiaus "Dainavoje" išsakytos mintys mane skatina jas pakartoti. Ir jis pastebi, kad naujieji ateiviai šalinasi, todėl klaus-

XXIX-ojoje Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje, vykusioje Dainavoje rugpj. mėn. Po Talentų vakaro programos buvo proga pasveikinti vakaro dalyvę, literatūros specialistę Jolitą Kavaliūnaitę gimtadienio proga. Pyragą laiko Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė, šalia jų rašytoja Aurelija Balašaitienė, kuri ta proga parašė gražių eilučių.

R. Kubiliūtės nuotrauka

Pro Memoria

Senojo Testamento laida vienoje knygoje

1. Kas padaryta:

Išversta iš pirminių kalbų visos ST knygos. Paruošti įvada ir paaiškinimai.

Prel. dr. V. Balčiūno vadovaujama "Krikščionio Gyvenime" leidykla išleido "Pranašus" (92), "Penkiaknygę" (93), "Istorines knygas" (94) ir "Išminties knygas" (95).

Laida buvo "laikina" - t. y. atvira pastaboms, pasiūlymams, pataisymams. Ribotas tiražas - apie 3000 egzempliorių.

2. Kas daroma:

Rengiamos apybraižos apie Šv. Rašto įkvėpimą, kanoniškumą, prasmes, aiškinimą...

Ruošiamas "baigminis" vertimo tekstas, panaudojant pastabas, pasiūlymus, pataisymus.

Dr. Jono Bogutos spausdinimo įmonė programuoja baigminį "camera ready" egzempliorių ofsetui. Norima tai padaryti dar šiu metų laikotarpyje. Kainuos apie \$12,000. Lešos telkiamos JAV-e. Tariamasi dėl formato, - skilčių puslapyje, apdailos, iliustravimo...

3. Tolesnė eiga:

'96-ųjų metų pradžioje "camera ready" egzempliorius bus įteiktas "Katalikų pasaulio" knygų leidyklai. Gerb. R. Černiauskas laiduoja, kad "Katalikų pasaulio" leidykla nedelsdama atspausdins šį ST-ą vienoje knygoje.

Svarbu nedelsiant aptarti formatą, etc. Žr. "Kas daroma" 3-iają pastraipą.

Lešas šiai STo laidai telkia Lietuvos Vyskupų Konferencija, kuri

sprendžia ir apie tiražą.

Dr. Jonas Boguta išleidžia savo lėšomis ir platina 1000 STo aukščiausios kokybės egzempliorių.

4. Padėka už STo "laikinąją" laidą:

Prel. dr. Vytautui Balčiūnui, "Krikščionio Gyvenime" leidyklos vadovui; Kun. ist. lic. Rapolui Krasauskui, "Krikščionio Gyvenime" leidyklos darbuotojui; Prel. Jonui A. Kučingui, mecenatui; Prel. dr. Juozui Prunskui, mecenatui; D. G. Jurgui Jankui, už talką vertėjui; D. G. Albinai Pribušauskaitei, už talką vertėjui; D. G. Salomėjai Narkeliūnaitei, už talką vertėjui ir spausdintuvei; D. G. Marion Skabeikiui, už techninę talką vertėjui; D. G. Jonui ir Teresei Bogutoms, už apdailą.

Pro Memoria paruošė: kun. Antanas Rubšys, Manhattan College, Riverdale, NY 10471 - 4098, (718) 549 - 0530

Pro Memoria siunčiama: JE Vilniaus Arkivyskupui Metropolitui dr. Audriui J. Bačkui, Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkui; JE Vyskupui Pauliui A. Baltakiui, OFM, lietuvių išeivijos vyskupui; Kun. Gintarui Grušui, Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriui; Prel. dr. Vytautui Balčiūnui, "Krikščionio Gyvenime" leidyklos vadovui; Prel. Jonui A. Kučingui; Prel. dr. Juozui Prunskui; D. G. Jurgui Jankui, D. G. Albinai Pribušauskaitei; D. G. Salomėjai Narkeliūnaitei; D. G. Jonui ir Teresei Bogutoms; D. G. Marion Skabeikiui; D. G. Ričardui Černiauskui, "Katalikų pasaulio" leidyklos vadovui.

Atkurta Lietuvos katalikų moterų sąjunga

Birželio 3 d. Vilniuje įvykusiame steigiamajame suvažiavime buvo oficialiai atkurta iki sovietų okupacijos veikusi Lietuvos katalikų moterų (LKM) sąjunga.

Suvažiavimo dalyvės ir svečiai iš ryto arkikatedroje dalyvavo mišiose, kurias aukėjo naujasis sąjungos dvasinis vadovas prel. Juozapas Antanavičius.

Pats suvažiavimas vyko Radvilų rūmų salėje. Dalyvavo apie 500 delegačių ir svečių; salė buvo perpildyta. Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininkas Vilniaus arkivyskupas Andrius J. Bačkis, sveikindamas dalyves, pabrėžė, jog "Lietuvės katalikės moterys visais laikais buvo tautos gyvybės ir tikėjimo saugotojos". "Dar prieškarinio laikais susibūrusios į katalikų moterų draugijas gražiai darbavosi to meto visuomenėje" - sakė jis. "Nelaisvės metais, nors ir negalėdamos viešai burtis į sąjungas bei draugijas, jos skleidė dora, žadino tautos savimonę ir tikėjimą". Arkivyskupo žodžiais, katalikų moterų sąjungos atkūrimas yra "atsakymas į Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II kvietimą imtis naujo evangelizacijos darbo šiandienėje, vargų ir permaitinimo nuolatinėje lietuviškoje visuomenėje".

Arkivyskupas A. Bačkis nusakė, kokie turėtų būti atkurtosios organizacijos siekiai: "padėti kiekvienai narei eiti krikščioniškojo pašaukimo keliu", "gyventi Evangelija tarnaujant žmogui ir visuomeni", "skleisti pagarbą žmogaus asmens kilnumui", "gerbti neatimamą žmogaus teisę gyventi nuo pat jo prasidėjimo momento iki natūralios mirties", "saugoti šeimą - gyvybę ir meilės lopšį", "globoti vaikus - tautos ateitį", skatinti "artimo meilę ir solidarumą", evangelizuoti šiu dienų kultūrą, baigiančią "užmiršti katalikiškus principus". Toliau arkivyskupas akcentavo, kad tikrai Evangelijos dvasiai

Prof. dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė, Pasaulio lietuvių katalikų organizacijų s-gos valdybos pirmininkė, buvo pagerbta Lietuvos katalikų moterų sąjungos istoriniame suvažiavime 1995 m. birželio 3 d. Radvilų rūmų salėje Vilniuje.

persunkus asmeninį ir bendruomeninį gyvenimą bei veiklą, galima savo aplinkoje skleisti "Dievo meilės ir gerumo karalystę".

Suvažiavime dalyvavo ir viešnios iš užsienio: Pasaulio lietuvių katalikų organizacijų sąjungos pirmininkė prof. Aldona Šlepetytė - Janačienė iš JAV-bių ir Pasaulio katalikų moterų unijos vadovė M. T. van Heteren-Hogenhuis iš Olandijos, kuri savo kalboje priminė moters paskirtį: kurti naują gyvybę ir gyvenimą ne tik biologine, bet ir dvasine bei socialine prasme. Dr. Aldona Šlepetytė - Janačienė priminė Lietuvos katalikų moterų organizacijos istoriją. Lietuvių katalikų moterų draugija buvo įsteigta 1908 m. Kaune. (Jos steigėja ir ilgametė pirmininkė, seimo atstovė Magdale-na Galdikienė 1951 m. buvo

laisvėje niekas nevaržo. O gal būtų naudinga, jei staiga Amerikoje būtų išleistas įstatymas, griežtai draudžiant kalbėti, rašyti ar melstis lietuviškai? Laisvė palaužia atsparumą, bet draudimas ir persekiojimo grėsmė iššaukia pasipriešinimą, verčia kovoti už savo teises, skatina veikti slapta, kaip bolševikų laikais veikė slaptoji spauda, partizanai ir jų rėmėjai. Gal tada privačių namų rūšiai būtų perpildyti moksleiviai, o tėvai taptų lietuviškos rezistencijos kūrėjais. Nors tai nerealistiška mintis, bet verta loginės išvados: jei gyvenime laisvėje, kodėl neišnaudoti jos teikiamas privilegijas, kad išliktume ištikimi savo šaknims?

□

Prasidėjo mokslo metai Kauno VDU-e

Kauno Vytauto Didžiojo universitete (VDU) mokslo metai prasidėjo savaitę anksčiau nei kitose aukštosiose Lietuvos mokyklose. Pasibaigus semestru, studentai, išlaikę egzaminus, turės Kalėdų atostogas.

Šįmet į pirmąjį kursą priimti 479 studentai, kurie 7 fakultetuose studijuos 20 įvairių specialybių. Pagrindinėse studijose bakalauru laipsniui įgyti universitete mokosi 1783 studentai. 5 iš 7 VDU fakultetų yra humanitarinės pakraipos. Juose mokosi apie 81 % visų studentų.

Studijų programos atitinka Vakarų universitetų programas, jos parengtos, įvertinant Lietuvos ypatumus. VDU - vienintelė aukštoji mokykla Lietuvoje, kurioje penktadalį dėstytojų sudaro habilituoti daktarai, profesorai. Kasmet į universitetą atvyksta dirbti 30 - 35 dėstytojai iš įvairių šalių, taip pat ir lietuviai, gyvenantys užsienyje. Visi studentai per pirmuosius dvejus studijų metus išmoksta anglų kalbos, įgyja informatikos žinių pagrindus. AGEP

Vėl finansinė afėra

Naujojoje Lietuvos taupomojo banko valdyboje liko tik trys senosios valdybos nariai. Lietuvos taupomojo banko taryba rugpj. 24 d. Lietuvos banko reikalavimu atleido visus 7 valdybos narius. Anot premjero A. Šleževičiaus, didžiausią Vyriausybės ir Lietuvos banko susirūpinimą dėl padėties Lietuvos taupomajame banke kėlia viena finansinė operacija, kai per vieną dieną neteisėtai buvo "išgryninti" 4 mln. litų. Premjeras spaudos konferencijoje sakė, jog Lietuvos taupomasis bankas suteikė 4 mln. kreditą bankui "Lietuvos verslas", kuris tą pačią dieną vėl grįžo į taupomąjį banką ir jau grynais pinigais buvo išduotas keliems fiziniams asmenims. Tačiau specialiam pasitarime susitarta siūlyti banko tarybai pakeisti tik pusę valdybos narių, o jos pirmininką palikti. AGEP

Profesorių Biržiškų atminimui

Praėjusį savaitgalį gražus Žemaitijos kampelis Viešniai gyveno prisiminimais apie iškilius žmones, tarpukario Lietuvos veikėjus, profesorius brolius Biržiškas, kurių nemenkas gyvenimo tarpsnis susijęs su laikinąja sostine Kaunu. Dalyviai aplankė Biržiškų gyvenamas vietas, bendravo vakaroneje.

A.†A.

TEKLEI PAKNIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jos artimiesiems.

Irena ir Antanas Mačioniai

St. Petersburg, FL

JAV LB Kultūros Tarybos Spaudos Vajus rugsėjo mėnesį

Atpiginta metinė "Darbininko" prenumerata tik \$20 pirmiems 60 naujų prenumeratorių. Reguliari metinė prenumerata - \$30 už 50 laikraščio egzempliorius.

Skaitytojo vardas, pavardė.....
Adresas

Sponsorai: Lietuvių Fondas ir savaitraštis "Darbininkas".
Prenumeratas kartu su kuponu siųsti adresu:

DARBININKAS
341 Highland Blvd
Brooklyn, NY 11207

DARBININKAS

E-mail: 71712.107@compuserve.com
 Redakcija (718) 827-1352
 Redakc. FAX .. (718) 827-2964
 Administr. (718) 827-1351
 Spaustuvė (718) 827-1350
 Vienuolynas ... (718) 235-5962
 Vyskupas (718) 827-7932
 Salė (kor.) (718) 827-9645
 Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207

Darbo diena švenčiama rugsėjo 4 d., pirmadienį. "Darbininko" įstaigos nedirbs.

Darbo Dienos - Labor Day paradas įvyks rugsėjo 4 d. 11 v. r. Manhattan, NY. Bus eiseną Fifth Ave., nuo 44 St. iki 72 St.

Richmond Hill Block Assoc. rengia 22-ji Parko festivalį - muge, kuri bus šeštadienį, rugsėjo 9 d. 10 - 6 val. vak. Forest parke prie Jackson Pond (Myrtle Ave. ir 109th St. kampas). Ten vyks įvairūs žaidimai vaikams, gros du orkestrai, bus šokiai. Daug kas prekiaus, o taip pat veiks sveikatos tikrinimo skyrius ir daug kitų įvairenybių. Toje apylinkėje gyvena daug lietuvių, kurie kasmet aplanko šį festivalį.

Jadvygai Matulaitienėi, New Yorko Tautinių Šokių Ansamblio "Tryptinis" vadovei, organizuojamas pagerbimas š. m. spalio 15 d. Kultūros Židinyje. Ruošia Lietuvos Katalikių Moterų Kultūros draugija. Tuo klausimu draugiškos susirinkimas įvyko pirm. Birutės Lukoševičienės bute rugpjūčio 26 d. Buvo galutinai aptarti visi pagerbimo reikalai. Daugiau žinių apie šį pagerbimą bus idėta skelbime sekančiuose "Darbininko" numeriuose.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims rugsėjo 2 dieną, šeštadienį, nuo 12 iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovai siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, rugsėjo 9 d., šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro direktorių taryba patvirtino valdybos pirmininko prof. dr. Jono Račkausko pasirašytą 10 metų bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos M. Mažvydo nacionaline biblioteka Vilniuje. Ši sutartis išformina jau penkis su viršum metų vykstantį abiejų įstaigų pasikeitimą knygoms bei periodika ir iš Vilniaus atvykstančių profesionalų talkininkų darbuote LTSC rinkiniuose Chicagoje. Bus toliau bendradarbiaujama ir išleidybos leidinių bibliografijos srityje. LTSC jau yra nusiuntęs 8 talpintuvus knygų bei kitų leidinių Lietuvos bibliotekoms per Mažvydo biblioteką, kuriai vadovauja direktorius dr. Vladas Bulavas.

Kęstutis Miklas rugpjūčio 29 d., antradienį, išskrido į Lietuvą dalyvauti pasitarimuose dėl naujų studentų atvežimo studijoms į New Yorko SUNY universitetą ir dėl galimybių atidaryti Lietuvos verslo centrą New Yorke. Taip pat dalyvaus kaip spaudos atstovas išėjivios ir Seimo atstovų posėdžiuose dėl Lietuvos pilietybės įstatymo pakeitimo. Posėdžiai vyks Seimo rūmuose Vilniuje nuo rugsėjo 4 iki 9 d. K. Miklas į New Yorką sugrįš rugsėjo 15 d.

Vytautas Alksnis, būdamas Lietuvoje, lankėsi Politinių kalinių ir tremtinių sąjungoje Kaune. Jis Antanui Lukšai, LPKTS pirmininkui, įteikė 1000 dol. (buvusio New Yorko Lietuvių medžiotojų - žuvautojų klubo Aras kasos likutį) padėti leisti Laisvės kovų archyvo 16-a numerį.

Juozas Kojelis, žurnalistas, šią savaitę išvyko į Lietuvą, kur prabus porą mėnesių. Pažadėjo "Darbininkui" parašyti straipsnių apie išpūdžius Lietuvoje.

Pasizymėjęs Lietuvos styginis kvartetas yra numatęs savo gastroles JAV ir sausio 16 d. žada koncertuoti New Yorke. Jį čia pakviest amerikiečiai.

Kazimiera Prunskienė, buvusi Lietuvos premjerė, pasakė pagrindinę kalbą tarptautiniame suvažiavime, pavadintame "Globalinės taikos vakaras", kuris įvyko rugpjūčio 26 d., šeštadienį, Taipei mieste Taivanyje. Ji buvo pristatyta kaip pirmoji Lietuvos premjerė ir Lietuvos moterų partijos įkūrėja.

"Sorosiukai" turi šeimos kambarį, keletos rūšių žaislus ir pasirinkimo laisvę. Rugpjūčio 14-18 dienomis Kaune vyko seminaras, į kurį suvažiavo ikimokyklinių įstaigų pedagogai iš Lietuvos darželių, dirbančių pagal Soroso ikimokyklinio ugdymo projektą. Lietuvoje šiam projektui pasirinkti 9 darželiai. Lietuva - 17-oji Rytų Europos šalis, kurioje įgyvendinamas toks projektas. Projektą Lietuvoje realizuoja Atviros Lietuvos fondas, kurį finansuoja Soroso fondas, esantis New Yorke. Nuo pernai metų jis pervedė \$280,000.

Dar vienas rekordas pasiektas New Yorke
 Rekordą pasiekė oras - rugpjūčio 26-oji buvo 21-oji diena iš eilės be lietaus. Oras nežada sustoti ties šiuo rekordu ir visą šią savaitę žadama prognozė be lietaus. Taigi, rekordas bus dar nekartą pagerintas šią savaitę. Kenčia miškai - daug gaisrų. Vandens rezervuarų lygis smarkiai nukritęs žemiau normos.

Lietuvos Katalikių moterų sąjungos suvažiavime 1995 m. birželio 3 d. Radvilų rūmų salėje Vilniuje dalyvavo ir svečių. Pirmoje eilėje iš k.: inž. Pabedinskas, prel. J. Antanavičius, LKMS dvasinis vadovas, O. Keturakienė, Lietuvos Montessori d-jos pirm., dr. A. Šlepetytė - Janačienė, Pasaulio lietuvių katalikių organizacijų s-gos pirmininkė, M. T. van Heteren-Hogenhuis, Pasaulio katalikių moterų organizacijų unijos pirmininkė, ir kitos dalyvės.

Atkurta Lietuvos katalikių moterų sąjunga

(atkelta iš 7 psl.)

Ji kelia ir ugdo lietuvių katalikių religinę, tautinę, kultūrinę ir visuomeninę iniciatyvą. Sąjunga per ilgus metus rėmė ir padėjo Lietuvos išlaisvinimo darbuose, skelbė kitoms tautoms apie religinę priespaudą ir persekiojimus.

Iškilmės kardinolo Vincento Sladkevičiaus jubiliejais proga

Rugpjūčio 21 dieną Kaune iškilmingai paminėtas J.E. kardinolo Vincento Sladkevičiaus 75-mečio jubiliejus. Arkikatedroje Bazilikoje buvo aukojamos mišios. Jose dalyvavo pats Kardinolas, Šventojo Sosto nuncijus Lietuvai arkivyskupas Justo Mullor Garcia, visi Lietuvos vyskupų konferencijos vyskupai, Kauno vyskupijos parapijų dekanai. Po mišių Jo Eminencija pasveikino ne tik dviasdešimties, vienuolių atstovai, bet ir pasauliečiai - merijos, kariškių, visuomenės atstovai, t.p. Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas, Vyriausybės atstovai.

Knygos - laisvalaikis vasarai

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol. persiuntimui.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol. p.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Kas norite pagilinti savo virimo žinias, - rasite labai daug populiarių lietuviškų valgių gaminimo receptų. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. Kaina 15 dol. Persiuntimas - \$1.50.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knyga redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant persiuntimą.

"Moteris su baltu chaltu". Dr. Konstancija Paprockaitė - Šimaitienė. 494 psl. didelio formato knyga kietais viršeliais. Čia telpa 35 medicinos daktarės pasakojimai apie išgyvenimus, dirbant ligoninėse. Kaina 20 dol. Pridėti 2 dol. persiuntimui.

Visos knygos gaunamos rašant:
Darbininkas
 341 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207

mus. Dabar telkiamos jėgos atsiguriančiai Tėvynei.

Pernai Kaune įvyko LKM sąjungos steigiamasis - paruošiamasis - susirinkimas, buvo išrinkta laikinoji valdyba, kuri šiame susirinkime padarė savo pranešimą. Dar kalbėjo miestų, rajonų,

Pro Memoria. Rugpjūčio 24 d. Lietuvoje buvo paminėtos vienos iš Tremtinių sąjungos įkūrėjų, Sąjūdžio Seimo narės, AT deputatės, Nepriklausomybės akto signatarės Birutės Nedzinskienės mirties metinės.

Juodojo kaspino diena. Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje, prie Laisvės paminklo kauniečiai padėjo gėlių. Vakare Arkikatedroje Bazilikoje buvo aukojamos mišios. **ad**

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai atsiumtė metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiu stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 30 dol.: Brunonas Nemicas, Wethersfield, CT; Marcelė Spuras, Baltimore, MD; A. Gražulis, Clifton, NJ; Lucy Kurkulis, Rochester, NY.

Po 25 dol.: A. V. Stankis, Stuart, FL; Vict. Milukas, Plainview, NY.

Po 20 dol.: Lijolė Zidonis, New Haven, CT; J. Iškauskas, Seminole, FL; Bronė Macijauskas, Sunny Hills, FL; T. Bauža, Hayden, ID; G. J. Velyvis, North Adams, MA; Sophia Alis, Springfield, MA; A. Jusky, Brick Town,

"Apsireiškimai Suodžių kaime" - tokiu pavadinimu buvo atspausdintas rugpjūčio 11 d. "Darbininke" Stefos Subatienės straipsnis apie apsireiškimus ir pradėtą statyti Keturnaujienos - Suodžių koplyčią Šakių rajone. Norintiems paaukoti statybai papildomai pranešame, kad čekius reikia rašyti: Keturnaujienos koplyčia, A/C 575, o siūsti - Taupa - Lithuanian Federal Credit Union 368 West Broadway - P. O. Box 95, So. Boston, MA, 02127.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta "Darbininko" nr. 29, aukojo:
 Mr. ir Mrs. E. Valeska, Rochester, NY - 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siūsti:

Franciscan Fathers
 361 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tal jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

kaimų skyrių pirmininkės. Iš viso 17 atskirų katalikių moterų draugijų susibūrė į LKM sąjungą.

Buvo patvirtinti sąjungos įstatai ir priimta veiklos programa. Sąjungoje sudarytos keturios sekcijos: katalikiškosios kultūros, švietimo ir mokslo; socialinių ir profesinių reikalų; gyvybės ir sveikatos saugos; šeimos, moters ir vaiko. Suvažiavime taip pat išrinkta sąjungos taryba ir valdyba, kuri sąjungos pirmininke išrinko gydytoją G. Paliokiene. Suvažiavime kalbą pasakė ir prel. J. Antanavičius, Lietuvos vyskupų konferencijos paskirtas LKM sąjungos dvasiniu vadovu.

Buvo daug sveikinimų žodžių ir raštu. Susirinkimas užbaigtas visiems sugiedojus Lietuvos himną.

NJ; Veronika Misiunas, Clark, NJ; Maria Darey, Colonia, NJ; Laima Leleika, Manhasset, NY; A. Kantakevičius, Richmond Hill, NY; A. Balsys, Woodhaven, NY; J. Lugauskas, Woodhaven, NY; A. Burba, Philadelphia, PA.

Po 10 dol.: L. Kapeckas, Hartford, CT; J. Shatas, Waterbury, CT; F. Rajeckas, Waterford, CT; Alf. Narbutas, Deerfield Beach, FL; Regina Talluto, Fort Meyers, FL; Vyt. Mazeika, Treasure Island, FL; Elena Okas, Baltimore, MD; Felicija Izbickas, Westwood, MA; F. Boreisis, Lakewood, NJ; Alf. Mikalainis, Franklin, NH; P. Kalabat, Freeport, NY; Romualda Šidlauskas, Richmond Hill, NY; A. S. Maculaitis, Valley Stream, NY.

Po 5 dol.: B. Papsys, Los Angeles, CA; T. Jennings, Berlin, CT; S. L. Marcavage, Milford, CT.

Kiekviena auka yra didelė pagalba *Darbininkui*. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Už kiekvieną auką
 nuoširdžiai dėkojame.
 Darbininko Administracija

Dėkojame
Jonas ir Anatolija Kiaušai ir dukra Angelė Kiaušaitė, Harrison, NJ, kasmet remia mūsų spaudą didesne auka. Šiomet jau antrą kartą atsiumtė 50 dol. auką "Darbininko" stiprinti. Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę paramą.

Skelbkitės "Darbininke" - pasidalinkite džiaugsmu, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokit!

SKELBIMAI

Siūlo darbą

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. **(sk.)**

Ieško darbo

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius, virti, dirbti namų ruošos darbus ir kt. Norėtų drauge su savo devynerių metų dukrele gyventi šeimoje. Skambinti po 6 v. v. (718) 934-4788, prašyti Rimą. **(sk.)**

Paslaugos

TALPINTUVAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę. Siuntiniai, maisto siuntiniai, **komercinės siuntos** laivu arba oru - **air cargo.** TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. **(sk.)**

Parduodamos knygos

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Daurmantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvo partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašo 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirošia tolimiesiems partizaniam karui. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žuva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštais viršeliais. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. **(sk.)**

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išleivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čeki \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siūsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukę ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusį mokesį.

"Darbininko" skaitytoju galima tapti kiekvieną dieną! Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams! Naujienos iš jūsų apylinkės lietuvių gyvenimo, Lietuvos, Pabaltijo kraštų ir viso pasaulio! *Prenumerata iki rugsėjo mėn. pabaigos - tik \$20.*

Skubėkite! Tik 60-čiai pirmųjų naujų skaitytojų sumažinta metinė prenumerata iki \$20! (žiūrėkite skelbimą 7-ame psl.)

Iš Vilniaus radijo užsieniui lietuvių kalba programoje buvo pranešta, kad nuo rugpjūčio 1-mos dienos programa šlaures Amerikai transliuojama 7360 KHz banga. (Trumpos bangos 41 m). Laidos JAV girdimos 7 val. vakaro rytinėje laiko juostoje (EST).

KVIESLYS
SKAUTIŠKOS ŠEIMOS DIDŽIULIS SUVAŽIAVIMAS
 DAINAVOS STOVYKLA VIETĖJE - MANCHESTER, MICHIGAN
RUGSĖJO 23 - 24 d., 1995
 (Atvykti galima penktadienio vak. rugs. 22d.)
IDOMI BENDRA BEI ATSKIRŲ ŠAKŲ PROGRAMA,
LINKSMAVAKARIS, DAINOS, PARODĖLĖ
 REGISTRUOTIS pas s. Juliją Thorienę
 17310 Harland Ave., Cleveland, OH 44119 - 1924, tel.(216)531 - 9491 fax (216) 844 - 1419
 MOKESTIS \$40.00
 DALYVAUJA: ASS NARIAS, SKAUTININKAI, ŠEIMININKAI, ŽIDINĖTĖS, BUDŽIAI, GINTARĖS, vyr. SKAUTĖS, st. VYČIAI, prii. SKAUTAI, IR JŪRŲ prii. SKAUTAI, ES